

PEDRO CALDERÓN DE LA BARCA

MEILE NEŽAIDŽIAMA

Iš M. Kazmičovo rusiško vertimo ir jo sceninės 1951 m. redakcijos vertė

KAZYS INČIŪRA

ASMENYS:

Dona Beatričė (sesuo)

Dona Leonora (sesuo)

Don Pedro Enrikė (jū tėvas)

Don Alonso de Luna

Don Chuan de Mendosa

Moskatelis (Don Alonso tarnas)

Inesė (Beatričės tarnaitė)

Don Luis Osorio

Don Diego (jo bičiulis)

PIRMAS VEIKSMAS

PIRMAS PAVEIKSLAS

(Don Alonso kambarys.)

I SCENA

(DON ALONSO ir MOSKATELIS)

DON ALONSO. Velniai parautų! Kas čia daros?

Kas pagaliau nutiko tau?

Tu galvą pametei, matau,

Tu išsiblaškęs, nusivaręs.

Krataisi darbo tu kiekvieno

Kaip tau pakliuvo, atsakai,

Kas tau?

MOSKATELIS. Deja! Kenčiu, visai nuo atdūsių tirpstu.

Ir vysta širdis...

DON ALONSO. Nenauda dūsaut drjsta?

Ir kenčia žąsinas toksai?

MOSKATELIS. Nenauda argi be jausmų?

Be sielos?

DON ALONSO. Turi ją, žinia,-

Pajusti perteklių skausmų

Ir alkį reikšt šiurkščiu riksmu,

Bet tik nedūsauti, o ne!

Jausmingi atodūšiai priklauso

Išreikšti meilę kuo aukščiausia.

MOSKATELIS. Kas siekti man aukštų tikslų uždraus?

DON ALONSO. Nesąmonė viena!

MOSKATELIS. Yra – sakykit man ūmai -

Už meilę aukštesni jausmai?

DON ALONSO. Sakyčiau taip, bet, kad matyčiau

Ar moki vesti ginčą tyčia

Sakau, kad ne.

MOSKATELIS. Kad ne? Sakyčiau,

Jei aš kai ką įsimylėjęs,

Aukštesnis jausmas man užėjęs.

DON ALONSO. Kas? Pamilai?

MOSKATELIS. Pamilai?

DON ALONSO. Buvai juokingas tu vaikinai,

Dabar, kai nosį pakabinęs,

Tu juokingesnis dar daugiau.

MOSKATELIS. Juk nežinai tu, kas tai tokio

Staiga kai ką pamilt išties.

Vien savo laisvę vertint moki,

Viengungio buitimi džiaugies.

Tau nė už ką išjuokti viską -

Ir pačią meilę ir svajas,

Pašiepti mylinčias damas

Ir pasityčiot iš vyriškių.

Todėl ir iš manęs per daug

Šaipaisi.

DON ALONSO. Ar galvoj tau stinga?

Liokajaus taip labai astringo

Nereikia man! Ne, ne, eik lauk!

Dar šiandien nešdinkis – tau sako.

MOSKATELIS. Bet palūkėk!

DON ALONSO. Ko laukti čia?

MOSKATELIS. Supraski...

DON ALONSO. Ką suprasti čia?

MOSKATELIS. Kad pasikeisti mudviem teko

Vaidmenimis. Mūs teatro
Senjoras vis įsimylėjęs,
O jo gi tarnas – tikras vėjas.
Įvyko permaina tikra,
Nauja tvarka jau scenoj rasis.
Te žmonės džiaugiasi mielai
Naujienėle. Čia atbulai:
Tu – cinikas, aš – mylimasis.

DON ALONSO. Tuoje nešdinkis!

MOSKATELIS. O dieve geras!

Pasieškot neduodi man
Kitos tos vietos.

DON ALONSO. Eik laukan

Dar šią minutę!

II SCENA

(Tie patys ir DON CHUANAS)

DON CHUANAS. *(Įeidamas).* Kas čia daros?

DON ALONSO. Klasta, plėšimas – iš tiesų!

Štai jums viliūgas, išdavikas,

Štai paskutinis apgavikas,

Šaldra didžiausias iš visų,

Ką tik pasaulis mūsų matęs!

Man įžeisti jausmai taurieji!

DON CHUANAS. Kodėl gi?

DON ALONSO. Jis įsimylėjo.

Aš teišus,- tai spręskit patys,-

Kad jis ištvirko, žuvęs jau?

Kur rastumei didesnį vylių?

Tai išdavimas pagaliau

Jeigu kas labai jau įsimyli.

DON CHUANAS. Juk meilė tai – palaimės saulė:

Per ją visi mes geresni,

Ir dosnesni ir tauresni.

DON ALONSO. Kokia paikybė ir apgaulė!

Juk apie meilės stebuklus

Komedija akis apdūmė!

Kas žudo širdyse dosnumą,

Taurumo požymius visus, -

Tik meilė! - Kas paneigti drįs?

DON CHUANAS. Ką kalbat jūs?

DON ALONSO. Man leiskit baigti

Ir nebandykite paneigti

Tiesos – ji bado mums akis.

Įsimylėjęs svajoja

Gražuolei viską paaukot,

Pasaulį visą jai paklot,

Jis mindo bičiulius po kojų,

Ir teprisimena tada,

Kai paslauga jam reikalinga,

O kai visi jau saitai dingę

Berišę su draugais – skriauda

Apnyksta jį, - tuomet jam rodos

Aplinkui vien tamsi naktis,

Nereikalingas niekam jis

Ir jo aistringos meilės godos.

DON CHUANAS. Sofistiką nuginkyt tokią

Jau, don Alonso, nér jėgų.

Ir savo skausmą nesmagu

Statyti pajuokai – nemoku.

Aš, don Alonso, atėjau

Tik patarimo paklaudyti

Savoj bėdoj,

O bėdą šitą

Vadinam meile pagaliau, -

Sunku atrast man gale siūlo galą

Bet juk kas piktinas tarnu, tasai

Bičiulio neklausys visai.

DON ALONSO. Ne, išklausys! Klausyt privalo!

Kas kita, don Chuanai, gaunas,

Ar nusikaltote štai jūs,

Ar toks padauža atkaklus.

Dailaus jūs veido esat, jaunas,

Turtingas, ir kilmė aukšta,

Jum leistina įsimylėti.

Bet, kaip sau norit, negirdėta

Lįst valkatoms, kur ne vieta.

Ar pramoga, ar reikalai,

Aš dėsiuos visuomet mielai,

Todėl – be įžangų visų -

Aš tamstos valioje esu.

(Moskateliui) Tu nešdinkis visai.

DON CHUANAS. Palaukit,

Tegu palieka ir jisai.

Ėjau pas jus ir Moskatelį.

DON ALONSO. Na, tai sakykit.

DON CHUANAS. Tuoį pradėsiu.

Jums žinoma tatau, don Alonso,
Kad meilės vergu aš tapau,
Mane pateisina nūnai -
Grožybė dieviškai skaisti
Puikiosios donos Leonoros
Enrikės; tėvas jos, don Pedro,
Bičiuliai buvo su manuoju.
Sakau jums: mylimas esu,
Nors, gali būt, nevertas meilės.
Aš, apžavėtas, suviliotas
Klastingo kuždesio naktų
Ir tylumos meilingo balso.
Ašai gyvenu, ašai mirštu.
Bet neskubu dar pasipiršti,
Nesirįžtu su don Pedro
Dar kalbėt. Mat, Leonora turi
Vyresnę seserį, o toji -
Tikra grėsmė palaimai mano.
Ašai net nedirštu ir viltis,
Kad jie apvedinti sutiktų
Jaunesnę seserį pirmiau,
Padarę nuoskaudą vyresnei.
Man pasipiršus, atsakytų,
Jog Leonora dar jaunas,
Anksti šnekėtis dėl vestuvių.
Ir aš ten nerimą paskleisiu
Bei įtarimą, o manęs
Jau nebepriims į namus,
Kaip savojo, gal net visai
Man užsitrenks jų rūmų durys,

Ir nebeteksiu galimybės.
Lankytis ten, jei, pagaliau
Tebeturiu tą galimybę.
Jau vien per tai, jog kaip nereikia,
Šią naktį viskas susiklostė.
Nutiko štai kas, o Beatričė,
Sesuo manosios Leonoros,
Tokių, prisiekiu, retenybių
Ir dyvų, kaip kad Beatričė,
Nebuvo Madride! Joje,
Nežiūrint josios mokslingumo
Ir grožio, visa tai nublanksta,-
Nereikalingi tampa grožis
Bei protas dėlei jos beprasmių
Keistenybių ir išsišokimų.
Ir savo asmenybę ji tokią keistą
Taip vertina aukštai, bijausi,
Jog dar nė kartą į vyriškį
Nepažvelgė nepagalvojus,
Kad tas, išvydęs josios grožį,
Negyvas vietoje tuoj kris.
Ir taip pamilo savo protą
Bei genijų, jog sugodojus
Užtemdyt mus; eiles rimuoja
Ir netgi mokosi lotynų.
Mados ji žiūri taip uoliai
Ir atkakliai, jog visada
Visas jos užgaidas įvykdo
Ir nepraleidžia nė vienos
Čia pasirodžiusios naujienos.

Ne, blogiausia -
Tai josios maniera kalbėti
Taip išpūstai ir taip neaiškiai
Ir efektingai taip labai,
Jog stebiesi,
Kaip nepanašios gali būti
Dvi seserys viena į kitą,
O pilnas tas nesutapimas,
Nelaimėi, jų namus paverčia
Nesutarimų arena.
Dabar atėjo jai į galvą-
Net nežinau, kas tai, uolumas,
Ar tai beprasmiškas tik pavydas-
Imt prižiūrėti Leonorą.
Nė valandžiukei nebeduoda
Jinai ramybės Leonorai,
Staciai lipa ant kulnų,
Ir jos mintis, tarytum, skaito.
O kai tik vakaras ateina,
Aš artinuos prie jų balkono,
Ir kuždamės su Leonora
Pro langą. Taip ir vakar naktį
Suėjom mudu prie pinučių,
Bet, nesuskubus man prašnekint,
Štai pasirodė Beatričė
Visai greta, labai įširdus,
Ir tuo nustūmė Leonorą,
Apžėrus ją šimtais kvailų
Grasinimų; kiek supratau
Įmantrų pokalbį, pasakė,

Jinai papasakos tuoj tėvui -
Ar ji pažino ten mane,
Nė nežinau. Dabar dvejoju:
Ir nežinia ta neramina,
ir tiesą sužinot bijau.
Pas Leonorą nebeinu
Bijodamas ten susidurti
Su tėvo rūščiu - ir svarstau,
Kodėl tenai turėčiau neiti.
Juk jeigu jam tikrai praneštų,
Kas šiąnakt namuose įvyko,
Tai mano deivės ir valdovės
Buitis jau apimta grėsmės.
Ir taip- man pavojinga eiti,
O neiti irgi pavojinga
Aš aukso vidurį renkuosi, -
Tenai pat pasiūsiu tuoj raštelį
Be kreipinio, nepasirašęs,
Bet mano tarną ten pažįsta,
Todėl tat jūsų Moskatelį
Prašau su rašteliu keliauti,
Paslapčiomis įsprukt į namą,
Įteikt laiškėlį ten Inesei,
Tarnaitei donos Leonoros.
Išvydę Moskatelį, niekas
Ten neįtars, jog užvaduoja
Ir pasiuntinį man ir tarną.
Maldauju jūsų sutikimo,
O don Alonso. Dar prašau
Ir tamstą su manim keliauti

Kartu. O jeigu sužinočiau,
Kad mano Leonorai gresia
Pavojus, ryžčiausi ją pagrobti,
Nors prieš manę pasaulis visas
Staiga sukiltų. Štai todėl
Šiam reikalui renkuosi jūsų
Taurumą ir ištikimybę,
Alonso. Jūs- bičiulis mano!?

DON ALONSO. Na, Moskateli, imk raštelį,
Keliauk prie dono Pedro namo,
Sumeski, kaip tau ten prasmukti
Pas juos nejučiomis, Ir laišką
Įteik tarnaitei.

DON CHUANAS. Jūs taip greitai jau veikti norite?

DON ALONSO. Jei reikia, kad tai įvyktų, aš manau,
Geriausia tuoj pradėti veikti.
Paimk raštelį, ir keliaukime tenai.

MOSKATELIS. (*į šalį*)
Nors tai ir pavojinga,
Nueisiu vis dėlto tenai,
Ir man ten proga, kaip žuvytei:
Egi tai ta pati Inesė,
Kurią ten privalau surasti,-
Širdies valdovė išrinkta.
O meile, man suteik drąsos!

DON ALONSO. Na, don Chuanai, veskit ten!

DON CHUANAS. Tai bent bičiulis!

DON ALONSO. Taip sunki ir nepakenčiama ta meilė.
Dėkoju, nuolankusis tarne!
O, kaip gerai, kad mylėjau

Neatšiaurias damas, mergiotes,
Visiems prieinamas, linksmas,
Ir atvirai pas jusias beldžiaus,
Be vingių joms pasisakau.
O kas širdy manoj daros,
Ar aš drąsus, ar bailus
Jų draugėj, tik nuo to priklausos,
Ar pinigingas aš, ar ne.

UŽDANGA

ANTRAS PAVEIKSLAS

(Gatvė)

I SCENA

(DON CHUANAS, DON ALONSO ir MOSKATELIS)

DON CHUANAS. Štai ir namai, kad nepamatytų

Pro langus, traukimės į šalį.

DON ALONSO. O kas gi tie? Tatai man matos, -

Jie žvalgo Leonoros namą.

II SCENA

(Tie patys, DON LUIS ir DON DIEGO praeina pro šalį)

DON CHUANAS. Štai tas - tai don Luis Osorijo.

Jis čia, šioj gatvėj atkakliai

Man prieš akis vis pasitaiko

Metu šiuo, ir velniai parautų!-

Man žaismą trukdo.

DON ALONSO. Kas gi būtų,

Jei sugadintumėm šiandien

Mes žaismą jam?

DON CHUANAS. Tu jį paliki,

Yra juk svarbesnių dalykų.

Keliaukim iš čionai.

DON ALONSO. Na, einam.

O būtų galima, tačiau,

Kaip reikiant su tokiais gražuoliais

Pasikalbėt.

DON CHUANAS. Tu, Moskateli,

Į namą smuk ir ten Inesei

Įteik raštelį.

MOSKATELIS. Aš bijau.

DON CHUANAS. Bijoti nėra ko. Mes būsim

Čia pasiruošę. Na, drąsiau!

(Don Chuanas ir Don Alonso išeina. Vėl pasirodo Don Luis ir Don Diego.)

III SCENA

(DON DIEGO ir DON LUIS)

DON LUIS. Štai ta pati sfera didinga,

Štai užsivertęs tas dangus,

Kurs savame glėby liūliuoja

Gražiausią deivę iš visų.

Ir iš planetų, kokias saulė

Tiktai suspėja pamatyti,

Nuo mirksnio savojo gimimo

Ugnies švytėjime lyg mato

Jos iškilmingo užgesimo

Šaltam ledų okeane.

Ir tai, kad ji graži be galo,

Ne taip svarbu. Net negraži

Galėtų būt, nes mokslingumo

Ir josios grožio jai gana.

DON DIEGO. Tai apie santuoką galvoji

Betūpčiodamas apie tokią
Protuolę?

DON LUIS. Kaip palieka meilė

Ir kaip įsako išmintis,

Aš tinkinu jai ir tarnauju.

Jau ir gimdytojai manieji

Su tėvu jos derybas veda.

DON DIEGO. Bet gi ar geras toks pasirinkimas,

Ar tinka santuokai jinai

Tokia protuolė?

DON LUIS. Kodėl, jei aš

Joje randu dorybę puikia,

Įžymią kilmę ir turtus,

Ir grožį, taip gi retą protą?

DON DIEGO. Jinai, sakysim, proto turi

Daugiau nereikia. Nenorėčiau

Žmonos turėti protingesnės,

Kaip aš. Verčiau jau atbulai.

DON LUIS. Bet nematau nusikaltimo,

Kad ji į mokslą įsitraukė

Net su per didele aistra,

Jai visa tai nekenkia niekam.

DON DIEGO. Nusikaltimo aš taipogi

Čia nematau, tiktai menu,

Kaip atšiauri, nedėmesinga

Jinai su tamsta.

DON LUIS. Šitą šaltį

Aš garbinu. Tačiau pasukim

Į skersgatvį, kad kavaljerą

Mes neprimasintumėm vėlei.

Su nerimu imu žiūrėti

Jiems pasirodžius prie namų.

DON DIEGO. Jei eit, tai eit.

DON LUIS. Nedėkingumo puikysis aukure, kurį

Aš garbinu. Palauk, netrukus

Sugrįšiu vėl prie tavo slenksčio.

(išeina)

TREČIAS PAVEIKSLAS

(Kambarys don Pedro namuose.)

I SCENA

(DON LEONORA ir INESĖ)

LEONORA. Jau apsirengus tavo sesė?

INESĖ. Prieš veidrodį ji atsisėdus,

O tyli veidrodis. Begėdis!

Jis neatsako jai paklausus

Ar geros garbanos išties.

Kantrybė baigės man visai!

Gana!

LEONORA. Tai veidrodis tasai

Neteko proto ir širdies?

INESĖ. Širdies?

LEONORA. Na, argi ne kvailys,

Sakyki- ar ne kietaširdis,

Kas, prašymą patart išgirdęs,

Tylės ir nieko nesakys?

Tuo ir jinai apdovanota:

Atversi širdį - ji tylės,

Patart prašysi - šaukt pradės.

Joje mažiau jausmų ir proto,

Kaip veidrody tame.

INESĖ. Man aiški ir priežastis.

LEONORA. Kokia?

INESĖ. Tai reiškia,

Kad šnekatės ir jūs ir ji

Ne ta pačia kalba abi.

Jūs, paprastai, ji - iškilmingai, -

Tat kertatės, kaip jums paklius.

LEONORA. Ir kas su ja bus toks uolus

Nekelt vaidų, gyvent vieningai?

Inese, kaip nerimstu aš, -

Juk įnoringoji manoji,

Aršiausioji teisėja

Dar šiandien tėvui mūs praneš,

Kad vakar su kažkuo kuždėjau

Pro langą.

INESĖ. Juk senjoras rytą

Išėjo: būta- nematyta.

Neleist, vadinasi, laiko vėjais,

Aplenk skundikę kuo veikiau,

Pakol nenunešė dar gando,

Mums reikia nuotykį dar šiandien

Nušviest, kaip mudviem parankiau,

Pateisint žodžių rast taiklių

Ir pasiaiškint.

LEONORA. Aš nuo ryto jų ieškau,

Ieškau, - ką daryti, -

O sugalvoti ir negaliu.

Ir ką gi aš galėčiau tart?

Jinai pamatė juk, tikriausiai,

Don Chuaną.

INESĖ. O jūs privalote nuneigti

Iš karto ją tuojau aiškiausiai

Lyg niekur nieko.

LEONORA. Dievas ją nuteis.

Norėčiau jai bent kartą
Aš visą pasakyt, atverti,
Ko mano siela kupina.
Bet ką daryti jai nūnai,-
Matyt, tokia dalis manoji,-
Tiktai apgaule išsigelbėt.

II SCENA

(Tos pačios ir BEATRIČĖ)

BEATRIČĖ. *(Už scenos)*

O – ja!

Ar mano fabula čionai?

(Ieina su veidrodžiu rankoje.)

INESĖ. Aš čia, senjora. Ko jums?

BEATRIČĖ. Delnu apgink nuo tvarinio, meldžiu,

Kristalo jo ir atspindžių,

Ir duok man rankmovėlį švelnų.

INESĖ. O rankmovėliai – kas tatai?

BEATRIČĖ. Kaip kas? Tai pirštinės, jei gerą

Žodį pakeisti į vulgarų.

INESĖ. Dabar žinosiu.

(Ima iš jos veidrodį ir paduoda pirštines.)

BEATRIČĖ. Supratai?

O dieve! Kaip man apsiginti

Nemokšų tų. Inese, ei!

INESĖ. Klausau, senjora.

BEATRIČĖ. Bėk vikriai,

Didžiojoj bibliotekos spintoj
Surask Ovidijų tenai,
Ne „Meilės meną“, „Kitimus“,
Bet tomą „Vaistai prieš jausmus“,
Aš studijuoju jį nūnai.

INESĖ. O kaip gi atpažinsiu aš,
Knygutę kokią jums paduoti?
Deja, ne man suslebizuoti
Net ir teatro afišas.

BEATRIČĖ. Neapšviestūne bukaprote!
Nors ir kasdien manoj draugystėje,
Bet nė per plauką nesivystai tu.

LEONORA. (*Į šalį*)

Į sceną man jau metas stoti.

- Sesuo!

BEATRIČĖ. Kas šaukiasi sesers?

LEONORA. Ta, kuri nuolankiai po kojų
Tau nori pulti.

BEATRIČĖ. Įžūlioji,
Nedrįsk artintis! Suterš
Man apdarą glėbys tavasis.
O gėda! Netekau aš sesės,
Šventovę profanuoji mano,
Kur vien šviesa, dora gyvena.
Į moterį, kuriai parūpo
Nakties dangstyti chaosu
Ir, pasislėpus nuo visų,
Vien meilės žodžius bešnabždėti,
Ne man žiūrėti atvirai,
Te mano akis jos nemato,

Jinai ne moteris – gyvatė,
Krūtinėj josios vien nuodai,
Kur žingsnį žengs – ten liks griuvėsiai.

LEONORA. Sesuo aš.

BEATRIČĖ. Ne! Visi pritaro:

Ydingos neturiu sesers
Nuo pat mažens – ir neturėsiu.

LEONORA. Ydingos? Kaip? Sakyk man tiesą.

BEATRIČĖ. Turiu galvoj aš sesę tą,

Kuri žibinto apšviesta,
Atstojančio dienas jai šviesą.
Pamačius mylimą nakčia,
Atvėrė langą jam slapčia,
It žvaigždės iš aukštos padangės
Sužiurusios apkursti rengės.

Tau valią duot - ne mano būdas,
Skandalui galą padarysiu
Ir viską viską pasakysiu,
Prie tėviškos širdies prigludus.

O, pamačiau jį, tau sakau,
Kurį tu myli.

LEONORA. Pažinai?

BEATRIČĖ. Ne, bet vyriškį skubinai
Atspėjau – ir nosisukau.

LEONORA. Tai tau prisipažinsiu, ką
Matei tu ir kas traukia jį
Čionai.

BEATRIČĖ. Tu gėdos neturi!
Man to klausytis? Nė už ką!

LEONORA. Vis tiek, ar nori tu ar ne,

Klausysies! Šlovę apdrabstyti
Purvais neleisiu. Nematyta,
Kad savo kliedesius šio sapno
Tu nuodėmę regėtum ten,
Kur vien garbė teglūdi man.

BEATRIČĖ. Garbė?

LEONORA. Išgirsk...

BEATRIČĖ. Į mano širdį

Nėra tau kelio – ji negirdi.

LEONORA. Nėra ten kelio, ar yra,

Išgirsi viską.

BEATRIČĖ. Ne! Per jėgą

Sekretas – nuodėmė tikra,

Nuo jos jausmai taurieji bėga.

Atstūmus veidmainystę visą

Neapsiriksiu.

LEONORA. O, sesuo!

BEATRIČĖ. Kurčia aš būsiu kaip akmuo!

Ne, ne, nenoriu – neklausysiu!

(Greitai išeina)

III SCENA

(INESĖ ir MOSKATELIS)

MOSKATELIS. Pačiups netrukus.

Dieve padėk! Galvą man nukąs.

Jei meilės pasiuntiniu siųstas,

Tai tau pačiam teks žodžiai rūstūs.

INESĖ. Ar gali būt? Kaip išdrįsai tu,

O Moskateli, ateiti

Į salę?

MOSKATELIS. Dar neaišku tau,

Kodėl aš surizikavau

Ateit, o sutinki mane

Be galo žiauriai.

INESĖ. Tu į salę

Čia įėjai kaip savavalis.

MOSKATELIS. Ir taip ir ne.

INESĖ. Kaip taip ir ne?

MOSKATELIS. Ne, nes slapti mano tikslai,

Taip, nes todėl tu sunerimusi,

Ne, ne iš naujo būsi gimusi

Taip, nes dėl to gaištu mielai.

Man būtų čia ateit smagu

Tik dėl tavęs – koks man dalykas

Kaip tu žiūrėtum man atvykus,-

Stačiai nebeturiu jėgų!

Bet aš pas tavąją senjorą,

Ne pas tave. Įsakė štai

Man don Chuanas nešt skubiai

Laiškelį šitą Leonorai.

Sumanė siųst mane įsai,-

Jo tarną žino čia senokai,

O aš drąsiau meluoti moku.

Galėčiau dar pridurt patsai:

Jinai jausmus ir mano žino

Kad štai sudegsiu tuoj visai.

Padės juk meilei tik tasai,

Ką patį atdūsiai kankina.

INESĖ. Man laišką įteikei, sakyki;

Aš jai įteiksiu paslapčia.

Ir kuo greičiau keliauk iš čia.

Bijau – ak, jei išgirstum sykį .

Juk Beatričė...

MOSKATELIS. Aš lekiu.

Nors su tavim man svaigsta siela,

Bet aš klusnus ir, mano siela,

Tau prieštarauti negaliu.

Norėdamas nugint audras

Ir tavo rūstį aš iškęsiu.

Patyčias, palankumą rasiu,

Pamynęs nuoskaudas visas.

INESĖ. Į tai galėčiau atsakyti,

Kad ne tokia aš, mielas mano,

Beširdė, kaip kas pamano,

Bet mudviem apie tai svarstyti,

Pats suprask, ne metas. Sutinku!

Vėliau atsakymą tu gausi.

Kol iš namų neiškeliausi,

Man į tavo žiūrėt sunku.

Greičiau išpėškinki tu lauk!

(Klausosi)

Sinjoras grįžo. Stok! Tai bars,

Kai su tavim manę nutvers!...

(Išbėga)

MOSKATELIS. Sustoki, paklausyk, palauk...

IV SCENA

(MOSKATELIS ir DON PEDRO)

DON PEDRO. Kas tas „palauk“? Ir kas tatai
„Sustoki, paklausyk“?

MOSKATELIS. Kas buvo,
Su kuo kalbėjau čia- pražuvo,
Pabėgo- panašų į tai.

DON PEDRO. Ką jūs čia veikiat?

MOSKATELIS. Ar ašai?
Nejau iškarto nematyti?

DON PEDRO. Tylėkit!

MOSKATELIS. Frazę sudaryti galvoj bandau.

DON PEDRO. Jūs ko čionai ieškojot?

MOSKATELIS. Priešui nelinkiu užsiėmimą tokį.

DON PEDRO. Kas taip?

MOSKATELIS. Aš niekad rast nemoku

To, ko čia ieškau šiuo sykiu.

DON PEDRO. Kas tamsta?

MOSKATELIS. Įžanga gera.

Taiklesnį klausimą kas ras.

Atleiskit, doras tarnas aš,

Jei dar tokių kur nors yra.

DON PEDRO. Tu kam tarnauji?

MOSKATELIS. Aš nuo seno

Dar niekam nepatarnavau

Lig šiolei.

DON PEDRO. Kaip tat?

MOSKATELIS. Bus tiksliau -

Tarnavo man senjoras mano.

DON PEDRO. Stok! Jeigu palaidumą tokį

Ir melą skleidi, tai žinia,

Priversi greitai tu mane

Tave nubaust ir pamokyt.

MOSKATELIS. *(į šalį)*

Tai padėtis- stačiai graudu!

Tiesiog ryklėn jo patekau!

Tai bėdų mažmožis, sakau,

Bet ten juk, gatvėj dar tie du.

DON PEDRO. Kas būtent toks, ko laukiat jūs

ir ko čia ieškote pas mus,

Man atsakysit, klausiu aš,

Jei ne- numirsite, dievaž,

Čia pat.

MOSKATELIS. Jei tarėt neapsvarstęs,

Kad jau manęs čia laukia karstas,

Sinjore, taip tegul ir būna!

Esu aš tarnas paklusnus,

Pas Don Alonso De Luna

Tarnauju - gal pažįstat jūs?

V SCENA

(DON PEDRO ir MOSKATELIS vienoje pusėje, DON CHUANAS ir DON ALONSO kitoje)

(Jie pasirodo prie įėjimo į namus.)

DON CHUANAS. Tas šelmis į namus prasmuko,

Bet ir Don Pedro ten užtruko,

Jie paskui Moskatelj suko.

Kas tarnui? Atsako nė jokio.

Vaduoti iš bėdos skubu.

DON ALONSO. Aš laukiu - grįžkite abu.

(Don Chuanas įeina į salę kur yra Moskatelis ir Don Pedro. Don Alonso išeina.)

VI SCENA

(DON CHUANAS, DON PEDRO IR MOSKATELIS)

DON PEDRO. *(Moskateliui)*

Na, ir toliau?

DON CHUANAS. *(Įeidamas)*

Senjore, kas tokio?

MOSKATELIS. Tas pats, ko ieškot.

DON PEDRO. *(Į šalį)*

Privalau valdyt save.

Jis pas mane,

Kodėl jis šičia, nežinia.

DON CHUANAS. Jisai papasakos tuojau,

Ar žus kaip kliaudų užnešėjas

Nuo šios špygos.

MOSKATELIS. *(Į šalį)*

Na, vikriai,

Suk, Moskateli. Pražuvai.

Štai tau tikrasis užtarėjas!

(Balsu)

Maniau čia šį bei tą surasiąs.

Prie laiptų tuščia. To betrūko.

Aš nuo laiptuko ant laiptuko

Ėjau, ėjau - visur nė dvasios

Į ką galėčiau kreiptis.

Na,

Ir taip čionai aš pakliuvau

Ir, nesislėpsiu, užtikau

Merginą. Bet ji, mergina,

Matyt, pamaniusi, kad vagys,

Tuoj ėmė bėgt. Aš jai - palauk,

Sustok, klausyk, nebėki lauk!

DON CHUANAS. Jisai neišsigalvojo, regis.

DON PEDRO. (*Į šalį*)

Kiek čia tiesos, aš negaliu

Nuspręsti - duomenų man stinga,

Bet būtų gi neišmintinga

Parodyt svečiui. Tat tyliu.

Bet man pasekt tą tarną reikia,

Patirt, kas jis, kur eit privalo.

Patyrus, padaryti veikiai

Jų pavojingiems pokštams galą.

(*Balsu*)

Taip, rodos, tiesą sakot jūs,

Bet gi kodėl jūs taip sutrikot,

Įėjus man vidun?

MOSKATELIS. Jūs pykot,

O aš, senjore, toks bailus.

DON PEDRO. Sudiev,

MOSKATELIS. Aš traukiuosi, kaip dera.

DON CHUANAS. (*Jam tyliai*)

Prie durų Don Alonso greit

Tu pasiskubinki nueit.

(Moskatelis išeina)

VII SCENA

(DON CHUANAS ir DON PEDRO)

DON PEDRO. *(Į šalį)*

Aš paskui jį!

(Don Chuanui)

Jums viso gero!

DON CHUANAS. Jūs kur?

DON PEDRO. Aš pirštinei antai

Nudėjau – reikia rasti man.

DON CHUANAS. Negalima jums eit vienam,

Aš palydėsiu.

DON PEDRO. *(Į šalį)*

Kas gi tai?

Kad susijaudinęs labai aš

Jis suprato. Mėginsiu tad

Jį suklaidint – eiva!

DON CHUANAS. *(Į šalį)*

Lig šiol man kuo geriausiai klojas.

Jisai dar nieko nenuvokia.

(Don Chuanas ir don Pedro išeina)

VIII SCENA

INESĖ. Oj, reik atsipūst bent kiek
Po visko kas įvyko čia.
Išgirst staiga naujieną tokia,
Išgirdus ją – išsigąsti,
Ir taip ūmai nusiraminti,
Prabilt sujaudintai be galo
Ir susitaikyt taip lengvai, -
Kiek nerimo audringo buvo?!

IX SCENA

(INESĖ ir LEONORA)
(jeina susijaudinusios.)

LEONORA. Ir apsigimki man tokia
Pikčiurna, viešpatie atleisk!
INESĖ. Na, kaip sinjora, kas įvyko?
Tu sunerimusi be galo.
LEONORA. Jinai nenori net klausyti,
Ji nepakenčiama visai,
Išdidi, nesukalbama,
Girdi, pranešiu viską tėvui.
INESĖ. Viena bėda dar ne bėda,
Tuoju kita bus. Svečias tas,
Kurį čia su manim palikot,
Abi išbėgdamos, žinai tu,
Kas jis? Jis tarnas. Jis atėjo

Čia pas tave ir dar su šituo
Rašteliu iš don Chuano!
Bet vos suspėjo man raštelį
Įbrukt – matyt dangus taip lėmė!
Staiga įėjo tavo tėvas
Ir jį čia vietoje pačiupo.
Čia jo vaduot pats don Chuanas
Atvyko na ir iš bėdos.
Jisai ištrūko,- nežinau jau
Ką jis suspėjo čia pripliaukšti.
O tėvas tavo paskui jį
Išėjo. Vis dėlto, paslėpęs
Ir nerimą ir įtarimą,-
Jisai susekti nori jį.

LEONORA. Duok laišką man. Tuoju don Chuanui
Aš parašysiu, kokiame
Esu pavojuje.

INESĖ. Pirmiausia tu perskaityki.
Gal tą patį ir rašo tau.

LEONORA. Tuoju.

(Skaito)

„Aš niekaip žodžių nerandu,
O, mano angele skaistus,
Kaip tai nupasakot sunku...“

INESĖ. Sesuo ateina!

LEONORA. O nelaimė!

X SCENA

(Tos pačios ir BEATRIČĖ)

BEATRIČĖ. Palauki, popierių ten kokį

Slepi rankovėj?

LEONORA. Aš?

BEATRIČĖ. Taip, tu!

LEONORA. Nesuprantu, ką pasakyti

Tu nori?

BEATRIČĖ. Tu jau antrą kartą

Niekingai išsisukinėji.

Ištvirkimu dėmėtą laišką,

Kur purvinus įbrėžė ženklus

Žąsies ta plunksna, ir mirtingus

Nuodus kraujakmenio inde

Turiu regėti.

LEONORA. Ir neregėsi.

Aš neseniai tavęs prašiau

Ir išklaudyti maldavau.

Tada reikėjo ir klausyti.

BEATRIČĖ. Kam žodžiai? Netikiu aš jaisiais.

Bet čia iškyla jau veiksmai.

Kadangi svarbios aplinkybės,

Tai aš, sesuo vyresnė tavo,

Geidžiu žinot, ką tu panorai

Nuslėpt.

LEONORA. O kaip gi tu galėsi

Patirt, jei aš tyliau?

BEATRIČĖ. *(Stengdamasi atimti laišką)*

O štai kaip.

Duok siunčiamąjį raštą!

LEONORA. Ne!

Nors tu stengiesi per jėgą

Jį pamatyt – nepamatysi.

(Susipeša)

BEATRIČĖ. Leisk, atiduoki laišką.

XI SCENA

(Tos pačios ir DON PEDRO)

DON PEDRO. Kokį ten laišką? Ir kodėl

Pradėjot peštynes jūs?

(Laiškas suplėšytas. Leonoros ir Beatričės rankose lieka po laiško dalį.)

INESĖ. *(Į šalį)*

Na, baigtas kriukis!

DON PEDRO. Duok savo laiško dalį man

Tu savo.

LEONORA. *(Į šalį)*

Meile, duok man proto!

BEATRIČĖ. Pergamentas tas, kurį paėmęs

Esi iš drebančios rankos, -

Apie mūs įžeistąją garbę

Bylos tau viską.

LEONORA. Laiškas tas,

Kurį dabar regi, o tėve, -

Kas rašoma ten, nežinau,

Viena te žino Beatričė,

Argi neaišku, kad jis jai?

Aš jeinu, jinai jį skaito...

BEATRIČĖ. O, sinjore!

DON PEDRO. (*Beatričiai*)

Tylėk tu!

LEONORA. ...Ir manęs nemato.

Kuomet dėl šito sunerimus

Į popierių pažvelgt panorus

Ir sužinoti, koks čia laiškas,

Aš jį atimti mėginau,

Ji nenorėjo atiduoti.

Juk, tėve, nelaikai manęs

Per daug jau įžūlia, tačiau,

Patyrus apie Beatričę,

Kad kažkas jei rašo laiškus,

Ir naktį kalbas su ja nuo šio balkono,

Tai mano nekaltybė

Pilnai pateisina tą drąsą

Ir būdą, kaip su ja elgiuosi,

Nors aš jaunoji jos sesuo.

INESĖ. (*Į šalį*)

Jų abiejų tos pačios kortos,

Bet Leonora stvėrė progą

Pradėti pirmąjį ėjimą.

DON PEDRO. Kaip! Beatričė!...

BEATRIČĖ. Nežinau nė ką sakyti,

Aš apstulbus.

Tapau aš statula ledinė,

Nuo žodžių jos virtau liepsna.

Man kaltę primeta tuomet,

Kai kaltė stačiai jos asmenį!

LEONORA. Beje, juk buvo čia Inesė.

Papasakos ji viską tau.

BEATRIČĖ. Beje, juk buvo čia Inesė.

Jinai papasakos tau tiesą.

INESĖ. (*Į šalį*)

Aš, vargšė, čia - aukščiausias teismas.

DON PEDRO (*Į šalį*)

O varge! Dvigubas pavojus

Štai gresia man. Abi ginkluotos

Vienoda grėsmė prieš mane.

Juk įsitikint - o, nelaimė!-

Katra iš juodviejų kalta,

Nereiškia nuo širdies sunkumą

Nuimt, - kai sužinosiu tiesą.

Tai bus toks negandas bekraštis

Ir bus tokia baisi nelaimė,

Jog pasmerktas ašai myriop,

Tikrai suskubsiu sužinoti,

Kas kaltas dėl mirties manosios,

Bet man nebeišvengti jos.

- Iš čia išeiki, Beatriče,

Ir Leonora eik šalin!

BEATRIČĖ. Bet aš, sinjore...

DON PEDRO. Tylėk, nė žodžio!

LEONORA. (*Į šalį*)

O laiške, neišduok manęs....

(*Išėina*)

(*Inesė eina paskui ją*)

DON PEDRO. Inese!

INESĖ. (*Į šalį*)

Še tau, jau man eilė.

DON PEDRO. Tu pasilik.

INESĖ. (*Į šalį*)

Atmink, liežuvi, kam tarnauji.

DON PEDRO. Vienintelė gali paliudyt,

Kam laiškas tas.

INESĖ. (*Į šalį*)

Nors nuostatus

Ne man juk išgalvot, tačiau gi,

Kaip veikt laiku aš reikalinga,

Taip ir veikiu.

DON PEDRO. Kas tau nutiko?

Nesiryžti tu? Gal bijaisi?

Tyli?

INESĖ. (*Į šalį*)

Tarnaitės pareiga padėti.

- Senjore, aš jėjau minutei

Pas jas, ir nė iš jų veidų,

Ir nė iš žodžių negalėjau

Suprast katrai tas laiškas,-

Galiu prisiekti ir paliudyt,

Kad tai tikra tiesa, kurią

Pareiškiu vargšė aš tarnaitė,

Stovėdama prieš patį teismą.

DON PEDRO. (*Į šalį*)

Man net ir ta karti paguoda-

Patirt kankinančią teisybę-

Atimama. - Eik sau, Inese.

INESĖ. (*Į šalį*)

Mes nugalėjom! Mums garbė!

(Išeina)

XII SCENA

DON PEDRO. *(Vienas)*

Tegul tas laiškas atidengia

Tai, ko man nepasako jos.

Sudėsiu skiautes jo abi,

Tas gyvates, kurių nuodų

Abiems dalims vienodai teko.

(skaito)

„Aš žodžių niekaip nerandu,

O mano angele skaistus,

Kaip tau nupasakot sunku,

Su koku nerimu goduju

Aš apie tai, kad šiąnakt mudu

Mačiusi tava sesuo.

Man duoki žinių kuo skubiau,

Ar ryžos ji dalyką šitą

Pranešti tėvui, ir tave

Išgelbėsiu, nuo jo paslėpsiu...“

Tai, kas čia pasakyta, tinka

Abiems.

Jau vien dėl to, matyti,

Kad sielvartas man padidėtų.

Patyręs apie vieną ją,

Jog nuodėmei bus pasidavus,

Aš tokiu pat būdu patirčiau
Apie antrosios nekaltumą,-
Bent tuo aš būčiau nuramintas.
Bet taip, matyt, dangus panoro,
Kad jų nė viena netikėčiau
Ir abejočiau aš jomis.
Sučiupt ūmai kažkokį tarną,
Kurs aiškiai buvo išsigandęs,
Ir nei iš šio nei to išvysti
Čia Don Chuaną, vėl gi tarną
Paleist į laisvę, pėdomis
Sekt paskui jį ir, tartum tyčia,
Ties pirmu posūkiu pamesti,
Namo sugrįžti ir atrasti
Vėl tokį sąmyšį čionai....
Čia reikia veikti, bet gudriai
Ir jįvalgiai. Ir taip, kadangi
Žinau - jei man jis nemelavo-
Kad tarnas jis Don Alonso
Del Luna, reikia sužinoti,
Kas toks tas Don Alonso, reikia
Pasekti, kam jis gali ryžtis.
Na, lig šiol nelemta dar
Nė man atkeršyti nei rasti
Nusiraminičio nelaimei.
Dangau, suteiki man jėgų!

UŽDANGA

ANTRAS VEIKSMAS

PIRMAS PAVEIKSLAS

I SCENA

(DON CHUANAS, DON ALONSO ir MOSKATELIS)

(Gatvėje)

DON CHUANAS. Pasprukote sėkmingai.

MOSKATELIS. Ne, gal aš ir pasprukau sėkmingai,

Bet patekau ten nesėkmingai.

Ten savo mirtį pamačiau.

DON CHUANAS. Aš nujaučiau, kad patekai tu

Bėdon ir, jei tuo metu

Smukau ten paskui don Pedro,

Tikra tau laimė.

MOSKATELIS. Jums taip pat.

Jei ne – papasakojęs būčiau

Aš viską jam ten, kaip yra.

DON ALONSO. Prisipažįsti?

MOSKATELIS. Net daugiau

Pridaręs būčiau, kaip sakau.

DON ALONSO. Pasigėrėkit, don Chuanai,

Kaip gali būkštaut tas, kas myli.

DON CHUANAS. Katras myli, tas bailus?

DON ALONSO. Net pasakyčiau – dar daugiau.

Jei rizikuoja jis gyvybe,

Būtis priklauso nebe jam:

Brangiosios įkaitu jis tapo.

Ir jei dėl damos net pražūti
Meilužis trokštų, tepabando
Kitaip gyvybę paaukoti,-
Ant pareigos ten didžiadvasės
Uždėtų meilės tuoj draudimą.

II SCENA

(Tie patys ir INESĖ)

INESĖ. *(jeina susirūpinusi)*

Jūs, don Chuanai?

DON CHUANAS. Kas mane čia šaukia?

INESĖ. Aš.

DON CHUANAS. Kaip aš džiaugiuos,

Inese!

INESĖ. Trokšdama jus rasti,

Aš pusę aplaksčiau Madrido.

DON CHUANAS. Na, kas nutiko ir kodėl

Tu atėjai?

MOSKATELIS. *(Į šalį)*

Duok viešpatie, kad šeiminkas

Nepamatytų veido jos, Inesės.

INESĖ. Aš atnešiau raštelį. Štai,

Paimkit, aš skubu.

DON CHUANAS. Palauk, tuoj perskaitysiu.

(DON CHUANAS skaito laišką, o MOSKATELIS tuo metu atsiduria tarp INESĖS ir DON ALONSO)

DON ALONSO. Juk mergiotė,

Dievaž, apygražė visai.

MOSKATELIS. (*Į šalį*)

Pamatė. Jau nė kiauro grašio

Garbė manoji neverta.

DON ALONSO. Klausyki, Moskateli!

MOSKATELIS. Sinjore?

DON ALONSO. Jei tu įsimylėtum šitą

Štai tamsiaveidę,

Tau atleisčiau,

Nors meilės nevalia atleist.

MOSKATELIS. Ne, jau prasideda! O, pavydas,

Taip žiauriai nežudyk manęs!

Patinka tau šita?

DON ALONSO. Na, ką gi,

Tik žvilgtelk, ar ne puikumėlis

Tokia tarnaitė?

MOSKATELIS. Kas? Jinai?

Ne kokia. Sakyčiau, net bjauri.

Bet jei, sinjore, pamatytum

Tu manąją, tai duodu ranką

Čia pat nukirsti, pasakytum,

Stačiai šventenybės įžeidimas

Ir nuodėmė net lygint jas.

DON ALONSO. Galiu prisiekti, tu meluoji.

DON CHUANAS. Jau perskaičiau.

DON ALONSO. Na?

DON CHUANAS. Leonorą

Apsupę tūkstančiai jausmų.

Na, palyginti trumpai ji rašo,

Kad aš galiu pas juos lankytis,

Kad aš ten dėl vienos miklybės

Neįtariamas. Kas tokia
Miklybė, - man jinai nerašo.
Papasakosiu jums vėliau.
Eiva, Inese!

(Išeina)

DON ALONSO. Moskateli,
Klausyk, tu sulaikyki ją!

MOSKATELIS. *(Į šalį)*

Dar to betrūko? O, pavyde!

DON ALONSO. Palauk, gražuole.

INESĖ. Ko jums reikia?

DON ALONSO. Geidžiu pažvelgti į jūsų veidą,
Gražuole mano.

MOSKATELIS. *(Į šalį)*

O, didis dieve!

INESĖ. Ne, jau tatau per daug – pažvelgt
Į veidą. Aš skubu, sinjore.

DON ALONSO. Bet gi pažvelki neilgam.

MOSKATELIS. Ir vėlei, liaukis ja gėrėtis.

Tai neilgam. Na, štai ir viskas.

III SCENA

(Tie patys, pasirodo kartu DON LUIS ir DON DIEGO)

DON DIEGO. Ta mergina – tai jos tarnaitė.

DON LUIS. Mačiau kaip išsliuogė iš šio namo
Jinai – ir paskui ją sekiau.

(Moskatelis rodo ženklus Inesei)

INESĒ. (*Į šalį*)

Ką rodo Moskatelis man?

Nesuprantu aš tų ženklų.

DON DIEGO. Kuždėjos ji su don Alonso

De Luna.

DON LUIS. Neapsirikau.

Tai, kad tarnaitė Beatričės

Atėjo čia. Ar neaišku -

Be vargo rado jį čionai,

O jis ties jos langais kaip sykis

Gatve ta vaikšto visuomet

Su kažkokiu draugu, ir tai,

Kad jis nuo draugo atsiliko,

Kažką su ja slaptinai kalbas,-

Ne, neįmanoma, kad čia

Nebūtų meiliškos intrigos.

DON DIEGO. Kaip pasielgsite?

DON LUIS. Aš dingsiu,

Kad jie manęs nepastebėtų.

Ne taip jau man gausu malonių,

Kad kiščiausi į šį dalyką.

DON DIEGO. Jūs teisus, jus galbūt apgavo

Tas jūsų smerktinas pavydas.

DON LUIS. Ak, don Diego, niekuomet

Pavydas smerktinas nebūna!

DON DIEGO. Štai naujas požiūris į daiktus.

DON LUIS. Ar ne kilniausias bus taurumas -

Mokėjimas sakyti mums tiesą?

Tai štai, kiekvienam pavyde

Taurumas glūdi tas. Pavydas,

Tikėkit, niekad nemeluos!

(abu išeina)

IV SCENA

(INESĖ, DON ALONSO ir MOSKATELIS)

INESĖ. Man metas. Jau vėlu. Sudie.

DON ALONSO. Neatsakykit mano tarnui

Jus palydėti. Neišeikit viena.

INESĖ. Na, dieve jam padėk,

Lai eis kartu ir jūsų tarnas.

MOSKATELIS. *(Į šalį)*

Matyti viską ir girdėti!

DON ALONSO. Eik, Moskateli!

MOSKATELIS. Sinjore?

DON ALONSO. Klausyki,

Inesė teikėsi man leisti,

Kad vietoje manęs keliautum

Ir palydėtum ją namo.

Ir pasistenki pakeliui

Jai pasakyti, jei jinai

Ateitų pas mane viena

Čionai jos lauktų dovana.

MOSKATELIS. Ir šitaip prabilai man tu?

DON ALONSO. Taip, jeigu meilės reikaluos

Kompaniją papildyt teko

Man don Chuanui, ne pro šalį

Ir man ta proga rast kai ką,

Su kuo galėčiau leisti laiką.

MOSKATELIS. Gerai.

DON ALONSO. O aš prie bilijardo

Atsakymo palauksiu jos.

(Išeina)

V SCENA

(MOSKATELIS ir INESĖ)

MOSKATELIS. *(Į šalį)*

Na, ir graži man padėtis!

INESĖ. Na, Moskateli, eiva?

MOSKATELIS. Eiva, Inese!

INESĖ. Tu toksai nuliūdęs,

Net ir pažvelgti į mane

Jau nebenori. Kas nutiko?

Na?

MOSKATELIS. O brangiausioji Inese!

Esi širdies manosios gėris!

Kiek dėl tavęs kenčiu!

INESĖ. Tu ką čia?

MOSKATELIS. Aš apie pagarbą ir meilę.

Aš myliu ir esu tarnyboj,

Ir štai dabar aš atsidūriau

Tarp damos ir šeimininko:

Arba mylėk, arba tarnauk.

INESĖ. Ką paistai tu? Nesuprantu.

MOSKATELIS. Paaiškinsiu, ir tu suprasi.

Manasis ponas don Alonso,
Tave pamatė – kad jisai
nuo ryto vietoje apaktų,
o man tik jį vedžioti tektų!
Tave pamatė jis, Inese,
Dar pažvelgė jis į tave,
Tai pasekus, aišku savaime,
Yra: tave įsimylėjo,
Ne tiek į tavo grožį, ne,
Inese, ne, kiek tik taip sau, o
Tik iš savos širdies tuštybės,-
Pamatė naują veidą -
Liepė man pakalbėti
Su tavimi.

(Liežuvis man neapsiverčia.)

Pasakė , jeigu tu ateisi
Pas jį, Inese, anskti rytą,
Tai gausi pusryčius,
Jei vakarop – tai vakarienę.
INESĖ. Stačiokas, nevala, dykūnas!
Prikąsk liežuvį tu palaidą!
Neišmanau aš, kuo mane
Laikai tu pagaliau, jeigu
Staiga išdrįsai taip laisvai
Užvest kalbas taip palidai.
Su tokia moterim, kaip aš.
Dykūne, savo šeimininkui
Tu pasakyk. Aš – tai aš:
Ir tenedrįsta jis galvoti,
Kad aš galėčiau bent už ką

Pas jį nueit. Aš ne tokia
Mergiotė, kad jau parsiduočiau
Kažkam už gerą vakarienę.
Aš išdidi taip pat būt moku,
Toks mano atsakas yra.

MOSKATELIS. Taip ir sakyt?

INESĖ. Taip ir sakyk.

Ir štai kas – traukis kuo skubiau,
Jei ne – jie pastebės tave.
Ar tu matai – jau mes parėjom.

MOSKATELIS. Vadinas, nueini rūsti?

INESĖ. Neblydėk ir nebežiūrėki.

MOSKATELIS. Na, ka gi, tenka jau paklusti.

(Į šalį)

Ji dingo. Apėmė mane
Toks liūdesys dabar,
Kad verkti galėtumėt
Jūs, mano akys,
Jei tik ne gėda būtų verkt.

(Nueina)

VI SCENA

INESĖ. Štai ir namie. Įeinant reikia,
Tik atsargiau man nusiauti.
Tegu beprotė Beatričė
Jau jeigu bus ir pasigedus
Per pusvalandį šį manęs,
Jinai negali numanyti,

Kad iš namų aš išėjau,
Jūs nesakysite, sinjorai,
Aš jūs labai labai prašau.

ANTRAS PAVEIKSLAS

(Kambarys don Pedro namuose)

I SCENA

(DON CHUANAS, LEONORA ir INESĖ)

LEONORA. Ak, don Chuanai, teko pergyvent išties!

Tik per plaukelį bebuvau nuo pražūtis.

DON CHUANAS. Jūs išsigelbėjote stebuklingai!

Vadinas, visi pavojai dingo?

LEONORA. Ne, don Chuanai, taip nėra.

Bijau, kas artinas audra.

DON CHUANAS. Jūs įtariama?

LEONORA. Taip. Sakyčiau,

Ne aš viena – ir vargšė Beatričė.

Kaip tėvas nori išsinert iš sląstų,

Vis tiek tiesos negali prisikasti.

Inesė tegalėjo jam padėt čionai,

Bet nepadėjo nei jina.

INESĖ. Bijojau pameluot, juk laiškas tas

Galėjo jam iškloti painiavas slaptas.

Ir kaip įkliuvus būčiau – aišku!

DON CHUANAS. Tai tu bijojai laiško?

Be reikalo. Suktai

Išdėstyta jusiai.

Taip atsargiai išdėsčiau aš

Žodžius į virtinį.

Jog lygiai jie abiem priskirtina.

Ką Beatričė?

LEONORA. Ak, jinai iš proto

lšeis per laišką ta miglotą.

Ji priblokšta.

Jos akys kupinos skriaudos

Ir liūdesio. Bet man negaila jos.

Gerai. Tegul parauda,

Pati žinos, ką reiškia, jeigu skauda.

Norėtųs, don Chuanai, jos akyse

Apgaulę tą paverst tiesa.

Ir meilę tą, kurią esu aš jai priskyrusi,

Kad būtų ji pati patyrusi.

INESÉ. Sinjore, mums patark ir pasakyki,

Ką mums toliau daryti tai skundikei?

LEONORA. Ak, kaip norėčiau aš,

Kad ją kas nors įsimylėtų,-

Ji liautų persekiojus mus.

Ir pačiai tektų jai tuomet tylėti.

INESÉ. Kad vaikščiotų kas po langais aplinkui.

DON CHUANAS. Žinau aš kam toksai vaidmuo pritinka.

Gražus kaip dievas ir be priekaištų puošnus,

Žavingas lengvabūdis, kalboje taiklus

Ir greitas paklausyti...

Štai ji. Vėliau pabaigsime svarstyti.

LEONORA. Taip. Įtarimų kelti nebereikia.

Lik sveikas. Eiki.

DON CHUANAS. Sudie, sudie. Iki pasimatymo!

INESÉ. Kovon! Jokūbas šventas ir Ispanija.

(BEATRIČĖ ir LEONORA)

BEATRIČĖ. Aš Feniksas. Aš kančiose

Kaip paukštis Egipte liepsnoju,

Fantazija lèkti vilioja,

Tai vélei nurimsta dvasia,

Ir klausiu, kam šito reikėjo?

Kam man horoskopas toksai?

Kaip saulė pakilus aukštai,

Garbės man planeta spindėjo.

Bet ją užtemimas ištiko,

Efektą pajuto širdis,

Nes mano dangaus šviesulys

Nematomas žvilgsniui paliko,

Padangėmis skristi panoro

Visu epiciklo greičiu,

O aš, atskirtoji, kenčiu

Tą klastą... O, Leonora!

LEONORA. Klausau.

BEATRIČĖ. Aš nešaukiau tavęs.

Tik kuždomis tariau tą vardą.

Ar man, ar man gi šaukt tave?

LEONORA. Kodėl toks balsas atšiaurus,

Kai mudvi vienos, Beatriče?

BEATRIČĖ. Manęs tu klausai? Tebūnie

Tavasis melas tau bausmė!

Argi ne tu - paliudyk, meile! -

Kuriai tas laiškas?

Ne tu gimdytojui išdėstei,

Kad siųstas būtent man tasai

Niekingas popierėlis?

LEONORA. Aš.

BEATRIČĖ. Argi ne tu savai apgaulei

Davei tikroviškumą tokį,

Juk priimta ji kaip tiesa?

LEONORA. Aš, Beatriče.

BEATRIČĖ. Ir po to

Dar tu stebiesi, kad aš gailiai

Apgaule skundžiuosi tava?

LEONORA. Bet, Beatriče, kas gi kaltas,

Jog tu j bėdą pakliuvai?

Nebūčiau vertusi tave

Nei lieti ašarų, nei skųstis,

Jei būčiau tavyje suradus

Užuojautos ir paramos.

Bet tu buvai tokia beširdė,-

Tu pražudyt mane norėjai,

Tad nutariau tave pamokyt.

Tau nebandysiu išsiginti,

Žinoki - taip, esu kalta.

Bet aš menu, kaip troškau

Paguodos tavo, paspirties,

Kaip savo kaltę aš norėjau

Visa širdim tau atidengti

Ir išsipasakoti tau!

O, pasakysiu visą tiesą:

Taip, myliu, dievinu, alpstu,

Aš mirštu meilės glėbyje.

(Leonorai betariant paskutinius žodžius, tarpduryje pasirodo Don Pedro, Beatričė jo nepastebi.)

LEONORA. *(Į šalį)*

Bet, dieve, tėvas! Jis girdėjo!

III SCENA

(Tie patys ir DON PEDRO)

DON PEDRO.

„Aš mirštu meilės glėbyje.“ -

Tik ką pasakė Leonora.

LEONORA. *(Į šalį)*

Greičiau tik ištaisyti klaidą!

(Beatričiai)

„Aš mirštu meilės glėbyje.“?

Ir tu man tai neprisipažįsti.

„Aš dievinu“!

DON PEDRO. *(Į šalį)*

Čionai kas daros?

LEONORA. „Aš myliu!“

DON PEDRO. *(Į šalį)*

Dieve, ką girdžiu!

LEONORA. „Aš mirštu meilės glėbyje.“! -

Ir moteris šeimos garbingos

Kalbėt taip drįsta? Nesulauktų!

Ne, tėvui reikia tuoj pranešt.

Nors tik dabar tu man pareiškei,

Kad vienai man prisipažįsti,

Ne, tėvas tesužino viską!

BEATRIČĖ. Ką tu kalbi čia?

LEONORA. Įžūlioji, neprisiartink!

BEATRIČĖ. Leonora,
Išsišokimo tavo keisto
Suprasti negaliu.

LEONORA. Suterš man apdarą glėbys tavasis!

BEATRIČĖ. Kas tat? Koksai čia pakitimas?

LEONORA. Kaip tau apsivertė liežuvis
Ištarti tuos bet žodžiu beprotiškus?

DON PEDRO. (*Į šalį*)

Ji nekalta!

BEATRIČĖ. Palauk, sesuo, klausyki!

LEONORA. Ne!

Ydingos neturiu sesers
Nuo pat mažens ir neturėsiu!

(išeina)

IV SCENA

(BEATRIČĖ ir DON PEDRO)

BEATRIČĖ. Kas tokias matė baisenybes,
Jausmų tą antplūdį maištingą,
Ir kas minutę vis naujas
Veidmainystes - kas matė?

DON PEDRO. (*Priartėdamas*)

Aš.

Tai aš mačiau, o Beatriče,
Ir sužinojau, jog ne veltui
Įtarinėjau jus abi.

BEATRIČĖ. O tėve, tu buvai už durų?

DON PEDRO. Taip, Beatriče, taip, buvau.

BEATRIČĖ. Girdėjai tat, ką Leonora
Pasakė man?

DON PEDRO. Taip, aš girdėjau

Ką tau pasakė Leonora.

BEATRIČĖ. Vadinas, tu manęs klaidingai
Jau nebeteisi.

DON PEDRO. Jau nebe.

Šiandieną pagaliau išvydau -

Ne veltui proto nebeteko

Sesuo čia per tave.

BEATRIČĖ. Kas daros?

O, fatum! Pelenai plaukuose!

DON PEDRO. Koks fatum, kas tie pelenai?

BEATRIČĖ. O tėve...

DON PEDRO. Liaukis, Beatriče!

Užtenka laužymosi šito

Ir afektacijos - užtenka!

Gana! Užtenka! Pražudys

Galų gale jie garbę tavo

Ir šlovę. Pernelyg jau aišku,

Jei pagal įprotį žalingą

Ne taip kalbi tu, kaip visi,

Tai ir daryt prasimanysi

Ne taip, kaip žmonės. Sužinojau

Aš apie sąmyšį namuos

Ir apie laišką kavaljero,

To niektauzos ir palaidūno,

Nešvankėlio devynliežuvio,

Ir tat, kad jį tu pamilai,
Aš sužinojau- išgirdau tat,
Kai ginčą vedėte abi.
Tu, Beatriče, tu kalčiausia,
Ir aš taip pat! Kaltė ir mano.
Bet viską pataisysiu. Galas
Poezijai!... Užteks jau mokslų!
Daugiau lotyniškos tau knygos
Nebematyt! Lig kaklo sotas.
Maldaknygės vien paprastos
Pakanka moteriai. Mokėki
Tu siūti, nerti, išsiuvinėti,
O mokslus vyrams jau paliki.
Atmink, giliai į galvą dėkis!
Ir jei bent kartą dar išgirsiu,
Kad daiktus tu pavadini
Ne taip, kaip žmonės juos vadina,
Tai, dievas regi, aš užmušiu!
BEATRIČĖ. Su pagarba klausau tavęs
Ir, kaip saulėgrąža į saulę,
Į tavo veidą žvelgdama,
Pasižadavau tau niekuomet
Nesinaudoti taip mokslinga
Ir tokia aukšta fraziruote.
Tačiau man leiski išblaškyti
Didžiulę paklaidą lemtingą,
Kuriai apgaulė pripažino
Net atvaizdą tiesos,- tas riktas
Iškilo tau galvoje
Todėl, kad nuotykis piktasis

Padėjo klastai iš manęs

Išvogti tą palaimą.

DON PEDRO. Gali ir proto nebetekti

Su tavimi, o, Beatriče,

Regiu, tu pradedi taisytis.

BEATRIČĖ. Anticipacija tavoji...

DON PEDRO. Ne, baigta. Aiškiai aš regiu,

Kad paskutinis protas susimaišys

Čia man per tavąją malonę!

(Išeina)

TREČIASIS PAVEIKSLAS

I SCENA

(Pas don Alonso)

(DON ALONSO ir MOSKATELIS)

DON ALONSO. Nenaudėlė! Taip ir pasakė?

MOSKATELIS. Ir taip įžeidė jinai,

Kad prisiplakti sumanei,

Tarytum toji Inesė

Princesė būtų. Tarė man-

Tu pasakyk sinjorui savo,

Kad mano kaina apsiriko:

Būt sugulove man per žema,

O žmona – aukšta man per daug.

DON ALONSO. O, kad tave velniai, mergička!

Tu privalai laikyti laime,

Jei kreipias į tave tasai,

Kurio galų gale mažiausia

Bent marškiniai ploni.

MOSKATELIS. Sinjore,

Jei šilkas, tai šilku ir lieka,

O pakulinis – juo ir liks.

DON ALONSO. O kaip su Solija tenai?

MOSKATELIS. Prie lango dūsauja jinai,

Lyg kuo užgirdyta. Vis kvotė,

Kodėl nenuėini pas ją,

O jeigu ji tik siektų proto,

Tai nekalbėtų, dievaži,

Ir kaip tau eit pas ją, sinjore,

Kada trys dienos tepraėjo

Nuo tos dienos kai ją matei?

DON ALONSO. Na, pražudyti baigs pastovumas.

Lyg tyčia, visos jos vaizduojas

Mano garbinantį mirksnį.

MOSKATELIS. (*Į šalį*)

Kaip greit pamiršo jis Inesę!

Sudie, pavyde!

DON ALONSO. Moskateli!

MOSKATELIS. Na, ka, sinjore?

DON ALONSO. Ar sakyti tau tiesą?

MOSKATELIS. Jei gali, sakyk.

DON ALONSO. Sudirgino mane Inesė!

MOSKATELIS. O kaip, dygliuota ji, ar ką?

DON ALONSO. Ir vien todėl, kad pasijuokčiau

Iš jos – sulauksiu aš sėkmės.

Prasmuki tu čionai.

MOSKATELIS. Aš?

DON ALONSO. Taip.

MOSKATELIS. (*Į šalį*)

Pavyde dar anksti mums skirtis!

DON ALONSO. Jai pasakyk...

II SCENA

(Tie patys ir DON CHUANAS)

DON CHUANAS. (*Įeidamas*)

Na, ačiū dievui!

Gerų sulaukėme dienų,-

Juk meilė - kūdikis nūn verkia,
O ryt jau krykštauja linksmai.
Don Alonso, vakar man reikėjo
Ryžtumo tamstos, nes grėsme
Grūmojo mano garbei, šiandien
Pavojus jau praėjo.

Man reikia tamstos žavingumo,
Mokėjimo patikt, taiklumo.
Gabumų turite vienodai
Suderint kraštutinumus
Visur – linksmybėj ir varguos.

DON ALONSO. O kas nutiko, don Chuanai?

DON CHUANAS. Sučiupęs laišką, nesuprato

Don Pedro, kas klastos čia griebias,

Ir baigė tuo, kad įtarimą
Jis sumetė ant Beatričės.

Panorę išnaudoti progą,
Mes sugalvojom ją apmulkint
Meilės komedija tikra:

Nusprendėme surasti tokį,
Kur dėtuš ją įsimylėjęs.
Tatai tepadarysi tamsta.

Ir taip nuo šios dienos privalot
Daboti ją ir ja žavėtis,
Po jos langais ilgėtis, dūsauti,
Tarnaitėms josios prisigerint,
Vis gatvėj paskui ją sekiot,
Rašyt jai laiškus...

DON ALONSO. Liaukit, liaukit!

Dievaž, už nieką nepradėsiu

Aš nei kalbēt su ja, nei vargti,
Nei džiūgauti, nei pramogaut.
Dangau! Į langus man žiūrėti
Ir džiūti ten, kad meilės karštj
Man atvėsintų, apipylę
Asočiu šaltojo vandens?
Ir imsiu patikēt tarnaitēms
Aš meilės širdgēlas visas?
Dievaž, pasaulio viso meilē
Nebūtų špygos net verta.
Atminkit, liečia ši kalba
Ne moterj, galbūt protingą,
Ar gal juokingą, bet gi tokią,
Kuri ir net kalbēt temoka
Tiktai totoriškai, dievaž,
Ar kiniškai, velniai parautų,
Ir prie kurios tau be žodyno
Net prisiartint nevalia.
Ne, pasigailēkit! Prisiekiu,
Aš viską jums galiu įvykdyt,
Bet jau geriau į kovą stosiu
Su dešimčia taiklijų vyrų,
Negu su mokslo kalike
Pamaiva. Tarnas nuolankus!
Lig valiai man vienu prastuolių-
Linksmų, be užmačių jokių.
DON CHUANAS. Bet aš gi aiškiai jus prašau
Ne ją mylēt, o ne, tik dētis
Bemylinčiu, apmauti ją.
Juk tai tik pokštas, don Alonso.

DON ALONSO. Velniai parautų, iš tikrųjų

Gal būtų tat ir patrauklu

Gerai apjuokti kvailę tokią,

Tą pasipūtėlę ir bliūdą.

MOSKATELIS. (*Į šalį*)

Gali jį greitai prikalbėti.

DON ALONSO. Jei čia žaismė, apsimetimas,

Gerai! Bet iš manęs tikėtis

Kad aš su ja kiek apsiprasčiau,

Nusižiūrėčiau ją, tai reikštų

Nejtikėtinu tikėti.

DON CHUANAS. Bet kas gi apie tai ir kalba?

DON ALONSO. Tuomet aš pradėdu bežiūrint

Į ją mylėtis.

DON CHUANAS. Kuo puikiausiai!

Keliaukim ten ir sugalvosim

Mes pakeliui, kaip jus įvesiu

Ir duosiu progos jums pradėti

Su jąja pažintį.

DON ALONSO. Eiva!

Vos tik įsivaizduot imu,

Kai mano kuriamas išdaigas

Grynąja moneta palaikius

Pradės ji man atsakinėti,

Jausmus subūrus pakiliuosius,

Aš mirsiu plyšdamas juokais.

MOSKATELIS. Žiūrėkit, kad netektų verkti.

DON ALONSO. Koks verksmas, jeigu tu girdėjai,

Kvaily, kad čia tiktai išdaiga,

O aš stačiai tik sutikau

Ateit pagalbon Don Chuanui

Atkeršyti už Leonorą.

Iš Beatričės pasijuokti

Ir su Inese pasiausti!

MOSKATELIS. (*Į šalį*)

Ne, to nebus! O jei įvyktų -

Tai žuvo visos mano viltys!

UŽDANGA

KETVIRTAS PAVEIKSLAS

I SCENA

(Kambarys Don Pedro bute)

(BEATRIČĖ ir INESĖ)

INESĖ. Kaip didis tavo sielvartas, senjora!

BEATRIČĖ. O argi gali būt jisai nedidelis,

Kadangi mano jis? Ir kaip galiu aš

Nurimt todėl, kad apkalbų valia

Aš pasirodžiau vietoj Leonoros

Prieš tėvo teismą tekalta viena?

Kalta todėl, kad kažin ką aš myliu!

Todėl, kad myliu,- tuo metu, kai aš

Gryna skaistybė ir patsai žiaurumas!

Sakyk tik, aš galėjau išklausyt

Vyriškio meilės prisipažinimą!

Sakyk tik, aš esu neva raštelį gavus,

Esu aš buvus kai kam net maloninga,

Ir pas mane įėjęs pro fenestrą

Ir palėtėjęs ne tik šitą ranką,

Bet dar gi mano mantiją jisai!

Ar taip galėjo būt, visi nuneigtų,

Ir skrupulo to problematiškumo

Vaizduotėn savo niekas nesileis!

Ak, verkit, verkit, akys,

Sinonimai abipusei dėlei sunkios

Ir sielvartingos nuoskaudos manosios,

Įvykusios per nuotykius niekingus,

Kurie kitų yra, bet man primetami!

Inese, ar gi mano skundai šie
Išdėstyti ne pat prasčiausiu,
Ne pat kukliausiu stilium?
O jeigu tėvas visą tai išgirstų,
Tai tokią puikią permainą atrastų
Visų manų kalbų paprastume!
INESĖ. Didžiulę, bet tema nors ir kitokia,
Žodelių liekanų jose jau aptikau.

BEATRIČĖ. Kokiuos, sakyk!

INESĖ. Ten buvo: skrupulas ir problematiškas,
Abipusiai sinonimai, paskui,
Fenestrai, paroksizmas ir kitokie,
Kurių, atleiskit, aš nesupratau.

BEATRIČĖ. Su tokia kvailyste neteksiu proto!

Elementoriui žodžiai tie yra!
Naktinis sargas juos visus supranta.
Pasižadu nuo šiandien,
Kad mano žodžiai veikiai ims žygiuot
Ne ant aukštų karališkų koturnų,
Bet su medinėm klumpėm ir medžiokais.

INESĖ. Taip, reikalas bus kitas.

BEATRIČĖ. O jeigu tu išgirsi iš manęs
Draustinį moterims stačiokės žodį,-
Nejučiomis tu timptelk už rankovės

INESĖ. Puikiausiai! Aš tampysiu,
Patikrinsiu aš skrupulą kiekvieną.

II SCENA

(Tie patys, DON ALONSO, LEONORA ir MOSKATELIS (Pasilieka prie durų))

LEONORA. *(Tyliai)*

Štai Beatričė. Jeigu jūs taip norit
Ją paviliot ir apsimest mylįs,
Jeikit ir pradėkite šnekas,
O aš prie durų - ten ir Don Chuanas -
Jums pasimatant saugosiu budriai.

(Išeina)

III SCENA

(BEATRIČĖ, INESĖ, DON ALONSO ir MOSKATELIS)

DON ALONSO. *(j šalį)*

Kas patikės, kad meilė nebylė,
Net ir tuomet, kai ji tik tariama!

INESĖ. *(Pastebi Moskatelį)*

O ką tai reiškia, Moskateli?

MOSKATELIS. Ką reiškia?

Priimti vaistus, kai jie jau paruošti.

INESĖ. Kodėl tu atėjiai čionai?

MOSKATELIS. Todėl, kad myliu aš tave ir negaliu

Per pistoleto šūvį prie senjoro
Tavęs prileist, kad jūsų negirdėčiau.

BEATRIČĖ. Kas ten?

INESĖ. Kažkoks ten įžūlus žmogus

Išdrįso įsiskverbt.

BEATRIČĖ. Teisusis dieve!

Vyriškis pas mane kubikule?

Tu ką?

INESĖ. Rankovę aš tau tarpau.

BEATRIČĖ. Palik ramybėj,

Aš pasakiau juk - mano miegamajam.

DON ALONSO. O vai, nepakelki gražioji

Beatriče, išsigandus balso,

Nesiųski tu į dangų skundų-

Išgirsk mane prisipažįstant

Ir maloningoji, patirki

Manąsias širdgėlas be rūščio,

Nes juk ne visada žiaurumas

Grožybės buvo dalinys.

BEATRIČĖ. O, jeigu antonomasija...

INESĖ (*Tampydama jai rankovę, pakuždomis*)

Jau dukart patempiau.

BEATRIČĖ. Ak, taip!

O, įžūlusis kavaljere,

Tu, kurs išdrįsai įsivogti

Į prieglobstį, kur netgi saulė

Nejeina drąsiai,

Koks siautėjimas bus atvedęs

Tave čia pas mane?

INESĖ. (*Į šalį*)

Ir čia įsai susuks jai galvą!

MOSKATELIS. Te nesusisuka tik pats!

DON ALONSO. O, moterie išmintingiausia,

Mokslioji mūsų Beatriče,

O, Beatrice, o gyvoji
Mįsle, kur žodžiai išmintingi
Su žvilgsniais dangiškais sutilpę!
Aš tas, kuris dveji jau metai
Saulėgąža tapau bežiūrys
Į skaistų atvaizdą kaip saulę:
Tu pasirodai – aš gyvenu,
Tu pasitrauki – aš užgęstu.
Juk norint skirtumą praveisti
Tarp to, kas – skirtis su tavim
Ir vėl tave naujai regėti,
Užtektų skirtumą vaizduoti
Tarp mūs gimimo ir mirties.

INESĖ. Na, dėmesio, sinjorai mano,

O koks gi skirtumas yra
Tarp šitos meilės ir apgaulės,
Jei veidmainiujama vikriai?

DON ALONSO. Štai ko esu čionai atvykęs:

Nelaimei vakar tavo tėvas
Nevikrų pasičiupo tarną,
Čion atsiųstą su rašteliu.
Drebąs dėl gyvasties tavosios,
Ašai išdrįsau prasiskverbti
Buveinėn tavo ir atvykti
Į šias menes.

BEATRIČĖ. Sustok, nutilk!

Gana man bus tiktai išgirsti.
Norint nei mirtinas pavojus
Negali atmainyt draudimų.
Tu apie kokį laišką man

Kalbi, ir apie kokį tarną?

DON ALONSO. Tas tarnas – prieš tave jisai,

Tas laiškas – laiškas tas patsai,

O paėmė jį Leonora,

Nors tau jį atnešė jisai,-

Supainiojo Inesė viską.

INESĖ. Aš nedaviau. Jinai jėjus

Ištraukė laišką man iš rankų.

BEATRIČĖ. Ar tarnas tavo?

DON ALONSO. Taip.

BEATRIČĖ. O raštelis?

DON ALONSO. Taip, ir raštelis mano.

BEATRIČĖ. Jis man?

DON ALONSO. Ar netiki, gražioji?

BEATRIČĖ. Aš netikiu? - Ne, aš žinau jau:

Mirtis tu mano ir žudikas

Ramybės dvasinės manosios

Žiaurusis mano tu engėjas,

Pasitikėjimą nužudęs.

Išeiki vien iš pagarbos,

Išeik iš gailėsčio, išeiki

Ir neskaudink manęs. Jei mano

Sesuo čia tave pamatytu,

Jinai patvirtinimą rastu

Vakar dienos saviems šmeižtams.

INESĖ. (*Į šalį*)

Ir patikėjo štai jinai.

MOSKATELIS. (*Į šalį*)

Matau, jas nesunku apdumti.

BEATRIČĖ. Ir nebandyki nugalėti

Man išdidumo vien už tai,
Kad dėl tavęs čionai verkiu.
Mums, moterims, vyriškis gali
Būt vertas ašarų ne vien tik,
Kad jį paslapčiomis mylėjom.
O meilės paprastai ženklais
Ne gailios ašaros juk būna.
Išeik!

DON ALONSO. (*Į šalį*)

Ir aš patsai to trokštu.
Čionai visai galvos neteksiu
Svarstydamas, kaip man geriausiai
Jai atsakyt.

BEATRIČĖ. Daugiau pagundų,

Vaidų ir sąmyšių visokių
Tu nebenešk man į namus.
Pakanka jau vien to, kad pirmas
Konkupiseibelno klausei tu...
(*Inesei, kuri vėl tampo jai rankovę*)

Rankovės netampyk!

(*Don Alonsui*)

Išeik!

Tavoj akivaizdoj iš baimės

Aš balso netenku.

DON ALONSO. Prisiekiu,

Tarp mano ir tarp jūsų veido

Atstumą reikiamą nurodys

Belaimė mano planeta,

Kuri, net atitoldama

Nuo jūsų, pagarbiai ir švelniai

Jums pasiruošus nusilenkti,

Kad sužinotumėt, sinjora,

Jūs apie mano meilę jums.

BEATRIČĖ. Keliaukit gi, žinau, žinau aš...

DON ALONSO. (*Į šalį*)

Pradžia nutiko ne bloga.

MOSKATELIS. (*Į šalį*)

Bet pabaiga visai bloga.

Ateina žmonės!

INESĖ. Ai, sinjora!

Jų neišleiskit.

BEATRIČĖ. Kodėl?

INESĖ. Tenai prie laiptų don Chuanas

Matos ir Leonora, tėvas tavo

Su jais.

MOSKATELIS. (*Į šalį*)

Tai velnias, o ne tėvas!

BEATRIČĖ. Ak, jeigu jus jie pamatys,

Ta valanda bus man mirtis,-

Matyti taip dangus panoro

Suteikt akivaizdumą tokį,

O vargas, atsitiktinumas...

Idant apkaltintų mane

Piktybėse, kurių aš niekad

Net mintyse neprisileidau.

Už šitos salės – tėvo menė,

Kitos čia išėigos nėra.

Jums reikia pasislėpt, sinjorai,

Kol nejėjo mano tėvas.

DON ALONSO. Man – pasislėpt?

MOSKATELIS. Inese,

Juokai išėjo čia prastoki.

INESĖ. Visai prastai jau, Moskateli...

BEATRIČĖ. Tai jūsų pareiga!

DON ALONSO. Dangau,

Teisus dangau, ar tai teisinga -

Sulaukt atsiteisinimo viso

Už visiškai nepilną laimę?

BEATRIČĖ. Ko dar jūs laukiat?

DON ALONSO. Te pasako, kur slėptis man.

INESĖ. Kad ir į šitą

Bufetą – indaują.

DON ALONSO. Ir geras bus gi iš manęs

Grafinas, stebuklingas indas

Fajansinis. Aš – bufete?

O, didis dieve!

BEATRIČĖ. Ak, greičiau įlįskit!

DON ALONSO. *(Lenda į bufetą)*

Be galo ankšta - neįsisprausiu.

INESĖ. *(Moskateliui)*

Na, įlįsk ir tu!

MOSKATELIS. Vadinas, bufetas jūs – dvivietis.

(Lenda paskui don Alonso. Pasigirsta stiklų skambėjimas)

INESĖ. Klausyk, žiūrėk tu, atsargiau!

Tu ten visus indus sukulsi!

VII SCENA

(Tie patys, DON PEDRO, DON CHUANAS ir LEONORA)

DON PEDRO. Ei, žmonės!

Duokit šiton salėn šviesos!

DON CHUANAS. *(Į šalį)*

Tesaugoja mus dievas!

Ir ką daryti, jei aptiktų

Don Pedro vargšą don Alonso?

Iš čia nėra kito išėjimo.

Juk per mane bėdon pakliuvo

Jisai, o jis – bičiulis mano.

Neišmanau, kaip jam padėt...

LEONORA. *(Į šalį)*

Reikėjo man prasimanyti

Išdaigas tąsias! Žaisdami

Pradėjom, baigiasi rimtai.

DON PEDRO. Kuriuo laiku jūs paprastai

Ilstėtis einat, don Chuanai?

DON CHUANAS. Gana anksti.

(Į šalį)

Tatai juk aišku, kad reik išeiti.

Ir pavojingoje gi būklėj

Palikti tenka don Alonso,

Kuris petys į petį ėjo

Su manimi! Bet pasilikti

Ilgiau pas juos aš negaliu.

Štai kaip – žemyn aš nusileisiu,

Ten lauksiu jo ir seksiu viską,

Kas tegalėtų čia įvykti.

(don Pedro ir Leonorai)

Likit sveiki!

DON PEDRO. Te saugo dievas.

Inese, tu pašviesk sinjorui.

(suka kartu su juo prie išėjimo).

DON CHUANAS. O, nesirūpinkit lydėti!

DON PEDRO. Žinau aš pareigą, atleiskit.

(INESĖ, DON PEDRO ir DON CHUANAS išeina.)

V SCENA

(LEONORA ir BEATRIČĖ)

LEONORA. *(Į šalį)*

Alonso šičia kaip nebūta.

Aš negaliu suprasti, kur

Jinai suspėjo jį paslėpti.

BEATRIČĖ. *(Į šalį)*

O, kiek man nerimo dėl jo,

Nors jo visai ir nepažįstu.

VI SCENA

(Tie patys, DON PEDRO ir INESĖ su žvake)

(Tuo tarpu spintoje kažkas sudunda)

DON PEDRO. Žvakidę šitą pastatyki,

Inese, pas mane.

LEONORA. *(Į šalį)*

Dabar jisai pagaus jį pas save.

DON PEDRO. Jūs sekite mane abidvi,

Mums reikia tuoj pasikalbėti.

(Ir vėl kažkas sudužo spintoj)

Palaukit, kas gi tai?

(Inesė numeta kondelebrą.)

INESĖ. Žvakidė iškrito man!

DON PEDRO. Tu niekuomet, Inese,

Nieko nežinai ką daranti.

(Išeina su Leonora)

VII SCENA

(INESĖ, BEATRIČĖ, MOSKATELIS su DON ALONSO pasislėpę)

BEATRIČĖ. Inese, klausyki,

Į laukiamąjį išėjo tėvas.

Išvesk tu juos abudu,

Kol apie tai nesužinojo

Niekas.

INESĖ. Sakyk, bet kaip tat padaryti?

Juk tėvas paskui don Chuaną

Ne vien iš mandagumo leidos

Žemyn – duris tenai užšovė.

BEATRIČĖ. Tegu išeina, kaip išmano.

Tu pasirūpink jais, Inese!

(Išeina.)

VIII SCENA

(INESĖ, DON ALONSO ir MOSKATELIS)

INESĖ. Sumojau, kaip išeiti jiems.

Na, sinjorai,

Dabar jums galima išlįsti.

(Išleidžia juos.)

DON ALONSO. Velniai parautų! Maža trūko,

Ir aš tave užmuščiau, sukčiau!

Nė pats jau nežinau,

Kodėl susivaldžiau.

MOSKATELIS. Ir ką galėjau

Aš padaryt, kada tie indai

Dužo. Jie gi iš tiesų

Stikliniai čia.

INESĖ. Dabar sekit paskui mane

DON ALONSO. O, jeigu taip, Inese,

Man tektų slėptis dėl tavęs!

Tai žymiai būtų jau geriau!

MOSKATELIS. Tai neteisybė - daug blogiau.

Visai be nuotaikos, tu, rodos?

DON ALONSO. Ašai tiesiog siuntu. Eiva.

Bet gi prašvilpti tokią progą

Negalima. Tik vieną bučkį.

(Apkabina ir bučiuoja Inesę)

MOSKATELIS. *(Į šalį)*

Nekartą man matyti teko:

Bučiuoja mergina ériuką,

Vaikinas žiūri gi į ją.

O kas gi tai, ne avinukas-

Vaikinas josios glėbyje,

Aš - tikras avinas žiūriu.

INESĖ. Greičiau, greičiau iš čia išeiki.

DON ALONSO. Ką veikti nėjus.

INESĖ. Na, tai štai,

Sinjoras mano nors užšovė

Duris - išdumt jums padėsiu,

Tuojau atversiu. Jums reikės

Šokt iš balkono. Tyliai tik.

MOSKATELIS. O štai ką pasakyt, Inese,

(pastaba! 71 puslapio originale nėra!!!)

TREČIAS VEIKSMAS

PIRMAS PAVEIKSLAS

I SCENA

(BEATRIČĖ ir INESĖ)

BEATRIČĖ. Inese, ką tu kalbi?

INESĖ. Kalbu kas buvo.

Vos tik nuo balkono...

BEATRIČĖ. O dieve! Na, ir kas toliau?

INESĖ. Vos tik Liuciferiai abudu

Nuvirto, metės prie jų žmonės,

Portalo priedangoj stovėję.

Jiems veikiai teko griebtis špagų.

Gerbėjas tavo nuo kritimo

Apsvaigęs, susižalojęs koją,

Smūgius atkirto nevikriai

Ir buvo sužeistas į galvą.

BEATRIČĖ. O kas tau sakė apie tai?

INESĖ. O pranešimą apie tai,

Sinjora, aš gavau iš tarno

Meilužio to, kurs, nuo balkono

Nušokęs, primuštas parėjo

Ir šlubas net.

BEATRIČĖ. O kas, Inese,

Užpuolė šitąjį sinjorą?

INESĖ. Dar nepavyko sužinoti.

BEATRIČĖ. O sunkiai kenčia?

INESĖ. Sulaužytos galbūt ranka ir koja.

Tačiau, berods, jam jau geriau.

BEATRIČĖ. Ir visada jis pasiliks jau

Klavdikantu?

INESĖ. Aš nežinau,

Kas gi yra tas klavdikantas?

Man rodos, dar nenusikratei

Senosios savo ydos.

BEATRIČĖ. Dieve!

Tai neraliuota! Tai kvailė!

Na, klavdikantas, tas, kieno,

Abidvi kojos nevienodos,

Kuris šlubuoja.

INESĖ. Nežinojau,

Ar šioks, ar toks jisai yra,

Tik išsigandus sužinojau,

Kad sužeidė jį.

BEATRIČĖ. Kaip gyvai

Visas kančias jo atjaučiu!

Patyręs, kad esu nelaimėj,

Jis be svyravimų ir baimės

Įsiveržė į mano menę.

Toks žingsnis įžeidė mane,

Bet tuo pačiu ir sugraudino.

Nors meilės kėslas tas ir buvo

Man užgaulus, bet tai, šiurkštų

Jo žingsnį iššaukė troškimas

Padėti man nelaimėj mano,

Apgaulę paslauga paverčia.

Mane sujaudina vienodai-

Ir paslauga, ir įžeidimas.

Paskui atėjo tėvas, toji

Istorija man būtų tapus

Net tragiška, jei jis nebūtų

Kaip tikras riteris, įvykdęs

Tatai, ką įsakiau aš jam.

Jis slėpėsi tik dėl manęs,

Ir dėl manęs su kažkuo kovės,

Ir sužeistas jis dėl manęs.

INESĖ. Na, o koks rūpestis dabartės?

Kodėl, sinjora, tu liūdna?

BEATRIČĖ. Mieloji mano tu Inese,

Jei paslaptį laikyt mokėtum,

Aš ryžčiausi tau pasakyti,

Kodėl aš jaudinuos.

INESĖ. Greičiau sakyki,

Mėgstu sekretus.

BEATRIČĖ. Na, jeigu taip, tai pasitikėsiu,

Miela Inese, tavimi.

Žinok, nenoromis dėkingai

Ir su džiaugsmu menu aš tai,

Kad nepažįstamasis tasai

Įsiskverbė čia dėl manęs.

Bet aš nė trupučio nenoriu

Duot progos jam tatai pajust,

Kad susijaudinus džiaugiuos.

Juk gailėstinga tapt - nereiškia

Jau visiškai atsisakyti

Nuo pastovumo atšiaurus.

Ašai nė savo dėkingumo

Nė pagarbos nebepakeisiu,
Ir noriu sužinot, kas jam,
Bet taip, kad jis to nežinotų.
INESĖ. O, suprantu, suprantu!

(Publikai)

Senjora jausminasi jau!
BEATRIČĖ. Inese, aš tavęs prašau
Nueik - tarytum savo noru -
Ir pažiūrėt, kas jam nutiko
Ir kaip jis jaučiasi dabar.

INESĖ. Ir tik tiek?

BEATRIČĖ. Kaspiną tu mano
Padovanok jam atminimui,
Bet dėkis, jog paslapčiomis
Tu pavogei jį iš manęs,
Kad jam įtiktumei.

INESĖ. Puikiausiai!

Aš taip tą rolę suvaidinsiu,
Lyg tu pati vaidintum ją.
Duok kaspiną ir pamatysi-
Batukai mano net mirgės.

BEATRIČĖ. Aš kaspino einu, Inese,
Klausyk, tik mano sesei nieko
Tu apie tai neprasitark!
Nė žodžio, tu girdi?

INESĖ. Nė žodžio! Tyliu, tyliu!

(Beatričė išeina)

Laimėjom pergalę, ji myli!

II SCENA

(INESĖ ir LEONORA)

LEONORA. *(Jeina)*

Kodėl tu taip džiaugies, Inese?

INESĖ. Vėliau papasakosiu tau.

Pirmiau susilaikyti reikia

Nuo juoko, viešpatie atleisk!

Koks nerimas pagavo ją!

Kaip sielojasi ir kaip blaškos!

LEONORA. Kas atsitiko?

INESĖ. Patikėjo man paslaptį.

Vos sužinojus, tą

Paslaptį išduodu tau.

Suprask, ji kaspiną nusprendė

Pasiųst jam per mane. Ką veiksi,

Tokia jau moterų dalia.

Pas ją tuoj kaspino einu,-

Atmink: nors tau ir pasakiau,

Bet gi tu nieko nežinai.

LEONORA. Taip, taip, aš nieko nežinau.

III SCENA

(Tie patys ir DON CHUANAS)

DON CHUANAS. *(Jeidamas)*

Bet aš užtat tuoj išgirdau

Ir aiškiai supratau, kad veltui

Aš laikiu iš tavo širdies

Ištikimybės, pastovumo.

Dabar išvydau, kad meilėj

Yra sava darna,

Todėl kad

Nepermaldaujama, jinai,

Palietus paeiliui visus,

Prikėlė Beatričės jausmą,

Jei tu nebeturi jausmų.

LEONORA. Nebeturiu jausmu? Kas tau?

DON CHUANAS. Nebeturiu jau, Leonora!

Suprask, lig šiolei tylomis

Kentėjau aš nelaimės savo,

Bet reikia, pamačiau, priversti

Tave pajusti jų kartybę.

Aš nenumirsiu, nepasakęs

Tau visko, apie tas kančias,

Jei aš jau privalau numirti,

Dar neatkeršijęs už jas.

LEONORA. Ką tu kalbi man, Don Chuanai?

Aš sielojuos - nesuprantu.

DON CHUANAS. Sakyk, man, Leonora, štai ką:

Kas laukė priedangoj portalo,

O, galbūt, jūs namuos,

Ir metėsi ant don Alonso,

Kai jis nušoko ant balkono?

LEONORA. Aš, don Chuanai, nežinau,

Kas žmonės tie.

DON CHUANAS. Tu nežinai!

O, jei galėčiau patikėti!

Ko po langais jie slampinėjo

Tenai? Kas reikalingas jiems,

Ar jie kam buvo reikalingi?

LEONORA. O, don Chuanai, juk tikėjai

Manim visada.

DON CHUANAS. Dabar man aišku.

Tu nemylėjai. Tu tik meile

Žaidei. Ne veltui tai lengvai

Tu sugalvojai Beatričei

Išdaigą tą,- tu įpratai

Klastingai elgtis, žaisti meile

Ir žaist jausmais, ir širdimis,

Ir meilės priesaika šventa.

Ne veltui valkiojasi tie žmonės

Po jūs langais! Su manimi tu

Žaidimą meilės vesdama,

Gera matau, man už pečių

Prasimatei sau kitą žaislą,

Kitų susitikimų tu laukei,

Tikiu, net dvikovos tarp mūsų laukei.

Nes tu tikriausiai abejojai,

Ką išsirinkti pagaliau,-

O gal, abudu pakankinus

Ir pasijuokus ligi soties

Iš mūsų, į trečio laimės vaiko

Rankas įteikti likimą savo...

LEONORA. Bet kaip drįsti tu, Don Chuanai,

Kalbėti taip! Kas davė progos

Tau taip galvoti?

DON CHUANAS. Tas, kas naktį

Palangėj laukė.

LEONORA. Bet kodėl gi

Manęs jis lauktų?

DON CHUANAS. O ko gi dar?

LEONORA. Dvi seserys mes pagaliau,

Kodėl gi tu ne Beatričę,

Apkaltini, o tik mane?

DON CHUANAS. O, ne, seniai žinojus būtum,

Kad tūlas myli Beatričę,

Ir tu nebūtum prasidėjus

Jų meile tariama sudomint!

Norėjau slėpti šitą kančią-

Man širdį degina jinai.

Norėjau keršyt- nežinojau,

Kam keršyti turiu. -Sudie!

Ir būk rami. Jau niekuomet

Manęs tu nebepamatysi

Po to, kai viską pasakiau tau,

Ir vylių sieloje nėra.

LEONORA. Bet, Dievas regi...

DON CHUANAS. Atsiprašyti, Leonora,

Nė nebelaukiu iš tavęs.

LEONORA. Man nėra už ką atsiprašyti.

Nesu kalta aš, don Chuanai,

Nė kiek.

DON CHUANAS. Regėjau, ką regėjau,

Ir meilė numirė mana.

(Išėina)

LEONORA. Palauki, Don Chuanai!

UŽDANGA

ANTRAS PAVEIKSLAS

(Pas Don Alonso)

I SCENA

(DON ALONSO ir MOSKATELIS)

MOSKATELIS. Kas tau, sinjore? Kas atsitiko?

Kodėl tu taip susidūmojęs?

Ką tu godoji, ką svajoji?

Kokias padanges tu lankai?

Nuliūdęs tu? Ir išsiblaškęs?

Gal nusivylęs? Kaip įvyko

Tas pakitimas? Ar tave

Labai taip paveikė duelis?

Ar taip išvargino žaizda?

Ar gal, pradėjus balkonu,

Jau baigės tuo, kad jokio noro

Tau nebeliko krėsti juokus?

DON ALONSO. O dieve! Nežinau aš, ne,

Nebežinau nė kas man daros -

Ir gerą, ir tuo pat metu

Nepakeliama... Svaigulys-

Kartu su svaiguliu ir skausmas.

MOSKATELIS. Ar nekalbėjai tu, sinjore,

Kad nevisai taip pasirodė

Ji pasipūtus, išdidi,

Kaip don Chuanas ją vaizdavo?

DON ALONSO. Taip, tai tiesa.

MOSKATELIS. Ir gražuole

Tu ją viešai paskelbei?

DON ALONSO. Taip.

MOSKATELIS. O ką manai tu apie žmones,

Klajojusius apie namus jų,

Kurie užpuolė mus staiga?

DON ALONSO. Neginčiju, ten žmonės buvo.

MOSKATELIS. Pavyduliauji?

DON ALONSO. Ne, ne tai.

O, jeigu apmaudas manasis

Vien tik pavydu nesibaigtų,

Ne tuo, kad persmeigtas esu!

Tik pagalvoki, Moskateli,

Aš nusekiau ten don Chuaną

Jam tenorėdamas padėti

Na, ir panoręs pasijuokti

Iš Beatricės, josios meilės

Komediją apmulkint ją.

Bet štai graudinga iš tikrųjų

Istorijos tos pabaiga-

Vadinas, juokės iš manęs,

O aš gavau tik gerą nosį.

MOSKATELIS. Štai tūlas taip matadoras

Arenoj raitas pasirodė,

Prie jo prisiplakė bičiulis.

Pargriovė bulius žirgą jo,

Ir jis ant buliaus sprando krito.

Bičiulis metėsi pagalbon,

Bet susijaudinęs pramovė

Ir persmeigė jisai ne bulių-

O matadorą patį. Tas

Matadoras greit pašoko
Ir šūktelėjo tad į minią:
„Klausykite, sinjorai! Kam
Hidalgo padeda tasai-
Ar man, ar tam laukiniam buliui?“
Pritaikink pasaką tą sau-
Prisiplakei tu don Chuanui
Padėt, su juoėjai, lankeisi
Tik labui jo pas Beatričę.
Bet susipainiojo žaismė,
Ir neaišku - ar šiandieną
Chuanas partneris tik tavo
Ar partneris jis Beatričės.

DON ALONSO. Nutilki! Nuotykis tas kvailas
Čia nė per plauką nepritinka.

MOSKATELIS. Pritinka jis, ar nepritinka,
Tiktai aš nuoširdžiau dėkoju
Kūrėjui, kad jau tu daugiau
Nebeišjuoksi mano meilės.
Tu nebestovi nuošaliai
Stebėdamas, kaip mes čia šokam,
Pradėjai šokti jau ir pats.

DON ALONSO. O jeigu taip tatau, jei aš
Patsai įklimpęs sielvartauju,
Tai kam gi tu su tokia baime
Įkibęs saugai savo meilę?

MOSKATELIS. Ne, ne, manęs tu nesugausi,
Žinau - Nuo kvailo prijunkimo
Nepasitraukiama lengvai.

(Beldžiamasi į duris)

II SCENA

(TIE PATYS ir INESĖ)

(Už jeinamųjų durų)

DON ALONSO. Kas beldžias ten pas mus? Paklausk.

MOSKATELIS. *(Prie durų)*

Kas ten?

INESĖ. *(Už durų)*

Klausyki, Moskateli,

Sinjoras namuose?

MOSKATELIS. Dangau!

Inesė tai! Kaip Dievas mato!

(Atidarydamas duris)

Begėdė! Atėjai, vadinasi,

Čionai pas jį?

INESĖ. O tau kaip rodos?

(Į šalį)

Sakysiu jam, jog tai teisybė.

Pakurstysiu ir jo pavydą,

Kad vertintų mane labiau.

(Balsu)

Garbės dalykuos aš reikli,

Tegu ir don Alonso žino,

Jog moku aš laikyti žodį.

MOSKATELIS. Ką besakyt - gražus reiklumas!

INESĖ. Įleisk.

MOSKATELIS. Tu neįeisi.

INESĖ. Leisk!

DON ALONSO. Su kuo tu ten kalbi?

MOSKATELIS. Su niekuo.

INESĖ. Meluoj, čia yra kažkas,

Kas kalba.

DON ALONSO. Žymiai net daugiau

Už paprastą kažką. Ar tu čia,

Inese mano? Dovanoki

Man tūkstantį ir vieną bučkį.

INESĖ. Štai tūkstantis, o štai ir dar-

Štai tūkstantis pirmas priedo.

(Moskatelis ją įžnyba)

Ai!

DON ALONSO. Kas nutiko?

INESĖ. Taip prispaudėt

Jūs špagos rankena mane.

DON ALONSO. Drįstu tikėt, jog atėjai tu

Grąžint tu sielos ir gyvybės.

Nors atsakymą davei

Per Moskatelį man ir rūstų,

Bet, kietaširde, sužinojai

Tu tai, kad myliu aš tave,

Ir nemanai tu ligi galo

Nepermaldaujamą palikti.

INESĖ. Buvau aš tamstai kietaširdė?

Aš pasakiau juk Moskateliui,

Kad pasistengsiu čia ateiti.

DON ALONSO. Tai sukčius! Dūmei tu, vadinasi,

Akis man!

MOSKATELIS. Aš, sinjore?

DON ALONSO. Prisiekiu,

Tave tuoj, šunsnuki, užmušiu!

MOSKATELIS. (*I šalį*)

Viena ir ta pati giesmė:

Užmušiu aš tave, primušiu.

INESĖ. (*I šalį*)

Kai Moskatelis sužinos,

Kodėlėjau pas don Alonso,

Jisai bematant vėl aprims,

Dar truputį jį pakankinsiu.

MOSKATELIS. O, viešpatie! Tokia viliūgė...

INESĖ. Ir pagarbiau tu man kalbėki,

Dykūne, ir neužsimirški,

Kad aš sinjoro čia viešnia -

Ponia tavoji aš dabar.

(Atsisukus į don Alonso)

Norėčiau su jumis kalbėti

Tik vienu du.

MOSKATELIS. Tik vienu du!

DON ALONSO. Tu nešdinkis ir ten už durų

Pasaugok mus.

MOSKATELIS. Ar aš? Už durų?

O viešpatie!

DON ALONSO. Na, ko gi dar?

MOSKATELIS. To, kad aš ištikimas tarnas,

Taip, ištikimas, ir neleisiu,

Kad tu, pamiršęs atsargumą,

Vien dėlėi šitos intrigantės

Gyvybe savo rizikuotum.

DON ALONSO. Dykūne, nuo kada pradėjai

Taip rūpintis manim? Išėik!

MOSKATELIS. Ne, neišeisiu nors žudyki.

Aš branginu gyvybę tavo.

DON ALONSO. Prisirišimas toks! Anksčiau

To tavyje nepastebėjau.

MOSKATELIS. Prisirišimą tą taupiau

Šiam atvejui.

DON ALONSO. Gana, pakanka!

(Jį išmeta lauk.)

III SCENA

DON ALONSO ir INESĖ

DON ALONSO. Na, štai mes ir vieni, Inese.

Prieik ir pabučiuok mane.

INESĖ. Nors nusidėjėlė dabartės,

Į pasimatymus jei vaikštau,

Bet visa tai tik per Beatričę,

Esu atėjus ne dėl tamstos,

Kaip tamstai ką tik pasakiau,

Dėl jos aš čia, dėl Beatričės.

DON ALONSO. Nesuprantu.

Ką tuo norėtum pasakyti?

INESĖ. Paaiškinsiu tiktai dviem žodžiais -

Suprasi, tamsta. Beatričė,

Išgirdus, kad po jos langais

Jus vakar sužeidė sunkiai,

Pilna užuojautos didžiausios

Ir rūpesčio, ir nerimo,

Štai siunčia kaspiną šį tamstai

Kaip simbolį malonės savo.

Ta dovana – tai jos, bet man

Griežtai užginta prasitarti,

Kad jos yra ta dovana.

Sudie jums. Viskas.

DON ALONSO. Stok! Palauk!

Tai Beatričė vis dar mini

Mane? Ir sielvartus manuosius

Atjaučia dar? Tai Beatričė

Malonės savo ženklą siunčia?

Tai štai kur daiktas nuostabus!

Kaip nauja man tatai, Inese!

INESĖ. O man ne nauja. Sužinojus,

Kad tamstos tik juokus sau taisot

Tiktai apismetat, tik žaidžiat,-

Sėkme nė kiek neabejojau.

Jau jeigu tiesą pasakyt,

Tai daug daugiau pasieks pas mus,

Pas moteris, tas kas meluoja,

Už tą, kas iš tikrųjų myli.

IV SCENA

(Tie patys ir MOSKATELIS)

MOSKATELIS *(Pasirodo iš užkulisių.)*

Pavydulingam nėra ramybės,

Ramybės liūdinčiam nėra.

Ir visa tai turiu regėti

Čia savo akimis. Vaizduotė
Didžiausius baisumus man rodo.
DON ALONSO. Gražioji mano tu Inese,
Supraski, jeigu Beatričė
Iš vieno jau kraštutinumo
Į kitą metas, tai nenorom
Drauge ir aš pasikeičiu.
Ir jei maloningumas mielas
Priverst nė vienas negalėtų
Būt mylinčiu, tai mandagiu
Stačiai įpareigoja mus.
Inese, truputį palauki
Kol parašysiu tau raštelį.

(Išeina.)

V SCENA

(INESĖ ir MOSKATELIS)

MOSKATELIS. *(Į šalį)*
Į kitą kambarį išėjo.
Širdie, nurimki mažumytį.
(Inesei.)
Girkono tigre kraugery!
Šlykštus Egipto krokodile!
Bjauri angie! Albanų liūte!
Kaip man atrast svariausių žodžių -
Įžeist ir perverti tave?

INESĖ. Tokių nėra.

MOSKATELIS. Jei žodžių nėra,
Tai mano rankos gaus tuoj valią
Suduoti keletą tau smūgių
Mažų mažiausiai.

INESĖ. Neišdrįsk!
Ir nepakils ranka tava.
Gana juokų, tik atsiteisti
Panorau čia su tavimi.
Čia tik žaismė.

MOSKATELIS. Na, jei žaismė,
Tuomet visai dalykas kitas.
Keičiu aš kozirius. Man leiski
Tave apglėbt.

INESĖ. O, į sveikatą!

(Moskatelis apkabina ją)

VI SCENA

(Tie patys ir DON ALONSO)

DON ALONSO. O tai kas?

INESĖ. Apglėbė pasaulį
Jis mano asmeny.

MOSKATELIS. Taip, taip.
Aš taip apsidžiaugiau patyręs
Kad toji dūkas sušvelnėjo
(Jau tu atleiski man smalsumą,
Bet pašnekesį nugirdau.)

Ir, dėl to kaspino nudžiugęs

Pripuoliau apkabint Inesę.

DON ALONSO. Štai laiškas tau, Inese, jį

Tu perduoki sinjorai savo.

O tau – su deimantu štai žiedas.

INESĖ. Gyvuok, sinjore, šimtą metų!

(Išeina.)

VII SCENA

(DON ALONSO ir MOSKATELIS)

MOSKATELIS. Duok man ataskaitą, sinjore.

Nebegaliu čia pasilikti.

DON ALONSO. Tačiau kodėl gi, Moskateli?

MOSKATELIS. Egi todėl, kad man nereikia

Įsimylėjusio taip šeimininko

Kuris, visai pamiršęs tarną,

Vien apie damą tegalvoja.

DON ALONSO. Štai atpildas man už kantrybę,

Su kokia aš kentėjau tavo

Kvailiojimus,- atsikvošėki!

MOSKATELIS. Ne, taip ir bus.

VIII SCENA

(Tie patys ir DON CHUANAS)

DON CHUANAS. Kas taip ir bus?

DON ALONSO. Jis nori iš manęs išeiti.

DON CHUANAS. Tačiau kodėl gi, Moskateli?

MOSKATELIS. Todėl tai, kad jisai paskendo

Klaikiausioje piktadarystėje

Taip nusižemino ir taip

Jisai ištvirko...

DON CHUANAS. Baik, pakanka!

Kas čia nutiko?

MOSKATELIS. Jis pamilo.

Nuspręsk, ar priežastis rimta-

Man įžeisti jausmai taurieji!

DON ALONSO. Jisai pakvaišo jau visai,

Pamatęs tai, kaip aš padoriai

Elgiuosi su Beatriče

Jums tinkindamas.

DON CHUANAS. Meilė, meilė,

Kaip jai esu dėkingas

Už tai, kad sielvartai jau baigės,

Ir aš jau nieko nebeieškau!

DON ALONSO. Bet kaip išsivaduot pavyko

Iš sielvartų valdžios?

DON CHUANAS. Šiandieną atėjo

Galas mano meilei!

DON ALONSO. O Leonora?

DON CHUANAS. Leonoros

Manoj širdy jau nebėra...

Juk laimė, meilė – tikros dvynės:

Abidvi - vien nepastovumas.

DON ALONSO. Bet reikia eiti mums tenai.

DON CHUANAS. Aš jos matyti negaliu,

Kalbėti nevalioju.

DON ALOSNO. Naktį ar dienai brékstant

Aš privalau dėl Beatričės

Nuo šiol apie namus jų vaikščiot,

Pas jąją veržtis, o jūs,

Nors jūs ir matote, kad aš

Su galva perskelta štai stoviu,

O jūsų gi galva sveikiausia,

Jūs neisite pas ją kartu?

Mane pamesite?

DON CHUANAS. Pamesiu.

Jau nebėra žaizdos gilesnės,

Kančių pilnesnes, kaip pavydas.

Ir sielą skauda mirtinai.

DON ALOSNO. Tat kuo greičiausiai pasikeiskim!

Geriau, manyčiau, kad man sielą

Sužeistų, pagaliau vis tiek -

Ar mirtinai, ar ne, tačiau,

Kad man tiktai nesudaužytų

Galvos. Kad toks pasirinkimas

Teisingas mano, išryškėja

Tik ligai baigiantis. Žaizda,

Blogai prižiūrima, į mirtį

Ligonį veda, o pavydas

Nežmuša, - nors pavyduolį

Ar gydyk, ar visai negydyk.

DON CHUANAS. Aš nežinau, kas neramina

Jus, don Alonso, bet sutikit,

Kaip gi galiu pastumti jus

Ir vėl prie viso to, kas buvo?

DON ALOSNO. Na, būkit dėl manęs ramus.

Man nieko visa tai nereiškia.

DON CHUANAS. Galvoju apie mus abudu.

Gana man tamstos jau žaizdų.

DON ALOSNO. Na, gero kraujo žirgui vienas

Toks įdrėskimas – tik juokai.

DON CHUANAS. Ne, aš ten eiti negaliu.

DON ALOSNO. Tegu tai būna ne dėl tamstos,

Bet dėl manęs.

DON CHUANAS. Taip, bet kodėl gi?

DON ALOSNO. Aš savo garbę branginu

Tarp moterų kur kas labiau

Kaip vyrų. Ir neprileisiu

Juoba, kad pasipūtėlė tokia,

Gražuolė paikša Beatričė,

Mane laikytų...

DON CHUANAS. Tuoju imuosi

Klaidingas nuomones išginti

Jai iš galvos.

DON ALOSNO. Ak, don Chuanai,

Kalbėkim mudu atvirai!

Turiu tenai atsilankyti

Ir susitikti Beatričę.

MOSKATELIS. O ką, ar aš tau nesakiau?

Ar gal, sakysi, išgalvojau?

DON CHUANAS. Tuomet kam gaištame ilgai?

Keliaukit.

DON ALOSNO. Kaip be tamstos? Vienas?

Privalot man abu padėti -

Ir jūs, ir dona Leonora.

DON CHUANAS. Tenai aš eiti negaliu.

DON ALOSNO. Bet tamstai teks tatau daryti.

DON CHUANAS. Darysiu tik dėl jūs, Alonso,

Ko per gyvenimą jau ryžaus

Nebedaryt daugiau. Einu.

Tiktai prašau įsidėmėti -

Yra bufetai ten.

DON ALOSNO. Na, kas gi

DON CHUANAS. Ten ir balkonai.

DON ALOSNO. Na – tegu.

DON CHUANAS. Ir dvikovos.

DON ALOSNO. Ne, tų nereikia.

O vis dėlto, jei nori meilė,

Kad tik juokais ir per išdaigas,

Ir per apsimetimą vieną

Įvyktų man tokie dalykai

Nepaprasti, tegu įvyksta -

Ir siaubas, ir nelaimės visos,

Ir dvikovos, na, ir balkonai,-

Jei pagaliau tatau įvyktų

Kaip atpildas už tikrą meilę.

UŽDANGA

TREČIAS PAVEIKSLAS

(Gatvė.)

I SCENA

(DON LUIS ir DON DIEGO)

DON DIEGO. Jūs žinote, aš pasiruošęs

Mielai padėt jums visada.

DON LUIS. Brangi man tamstos bičiulystė,

Ir neužmiršiu aš, don Diego,

Širdies taurumo ir švelnumo,

Kuriuos nuo pat pradžios man reiškėt.

DON DIEGO. Ar nelaikytumėt per drąsų

Šį klausimą...

DON LUIS. O ne, nė kiek.

DON DIEGO. Tatai, kas čia įvyko vakar...

DON LUIS. Jūs norit pasakyt, kad tai

Kvailystė? O, aš sutinku.

Visai kitaip čia reikia veikti.

Kas nusigrįžo jau nuo baimės

Pavyduliaut,- tas prarastosios

Ramybės jau nebesugrąžins.

DON DIEGO. Ką manai daryti, tamsta,

Dabar, kai giminės jūsiškės

Sušneko apie vestuves,

Pradėjo tartis.

DON LUIS. To bijotis nereikia.

Santuokos išyra net

Ir po švento sakramento,

Tai ar ne dvigubai lengviau

Ne pačią santuoką ardyti,
Bet dar tik mintį apie ją.

II SCENA

(Tie patys ir DON PEDRO)

DON PEDRO. *(Į šalį.)*

Taip genamas siaubingo šalčio,
Kur degina mane, ugnies,
Kuri ledais man kausto sielą,
Išguitas nerimo bekraščio,
Kuris teliečia mano garbę
Ar mano negandą,- skubėjau
Išeiti iš namų vėlai.

Dar šiandien aš su don Luis
Kalbėsiu. Taip, geriau iš karto
Nusikratyti abejonių,
Nei laukt, kol pagaliau nuspręš
Vaikėzas tas, kurį tiek lydi
Kalbų mieste. Bet štai ir jis.

Kaip malonu man matyti!

Koks taurus jis ir koks didingas!

DON DIEGO. Čia tamstos uošvis eina.

DON LUIS. Teks tuojau man bėgt

Nuo mano uošvio.

DON PEDRO. Jūsieji gentys davė žinią

Man apie didelę tą garbę,
Kurią pareiškėt, don Luis...

DON LUIS. Čia regit tą, sinjore don Pedro,

Kurs savo laimę vakarykštę

Beturi teisės prisiminti

Šiandieną vien tiktai dėl to,

Kad jus prašytų atleidimo.

Neslėpsiu, taip, buvau drąsus,

Visa aistra prie to veržiausi,

Ir siekdamas buvau laimingas,

Nors nebuvo aš nusipelnęs

Didžios šios laimės. Bet, sinjore,

Nelaimė buvo šitoj laimėj

Turėt vilties. Pasikeitimui

Mano lemties, vestuvėm mano

Man trukdo rūpestis naujausias -

Garbė mana. Garbės tas balsas

Suardė viską, patikėkit.

DON PEDRO. Kaip? Garbės balsas

Sulaiko tamstą?

(Į šalį.)

O, pražuvau!

DON LUIS. Taip, teisybė.

DON PEDRO. Kame gi priežastis?

Kad Beatričei nepritinka...

(Į šalį.)

Jau mirštu!

DON LUIS. Ne taip supratote mane.

Tik susijaudinimas jūsų

Tėra čia kaltas, o ne mano

Paiškinimai tie pagarbūs.

DON PEDRO. Tačiau kodėl?

DON LUIS. Brangus sinjore,
Išgirdęs aš, kad jo didybė
Karalius mūsų paketino
Pavasarij patraukt į žygi,
Prašiausi vieno tat didžiūno,
Kuriam sutelkti pulką duota,
Kuris, be to, man giminaitis,
Kad kuopos jis vadu mane
Paskirtų. Šiandien davė kuopą.
Štai priežastis, mane sutrukdžius
Pabaigti savo viengungystę.
Jūs žinote, kareivis vedęs -
Ir ne kareivis, ir ne vyras.
Bet jei sugrįšiu aš, sinjore,
Labiau tad būsiu nusipelnęs
Ir tos garbės ir tos palaimos,
Seniai jau į kurias veržiuos.
Šiandieną vesti Beatričę,
Jūs matote – tai nesutinka
Su tuo, ką pakužda garbė.

(DON LUIS ir DON DIEGO išeina.)

III SCENA

DON PEDRO. Kas tai? Ir Beatričę vesti,
Dievaž, kodėl gi nesutinka
Su tuo, ką pakužda garbė?
O dieve gailestingas! Kas tai?

Ką pamačiau, ką išgirdau?
Suprasti negaliu... Bet ne,
Visai klaidinga būtų krimstis
Dvejojimuos. Stačiai kažin kuo,
Kas jam per šias dienas nutiko,
Garbė jo buvo paliesta.
Apgautas savojo bailumo.
Kas sielvartauja,- to rūkuos
Paskęsta net pasaulis visas.

UŽDANGA

KETVIRTAS PAVEIKSLAS

(Don Pedro namuose)

I SCENA

(BEATRIČĖ ir INESĖ)

BEATRIČĖ. Bet kam gi paėmei tą laišką?

INESĖ. Sinjora, ar neaišku?

Ką tik paduok man į rankas,

Paimt jos viską susipras.

BEATRIČĖ. Bet tu nepasakei,

Kad nuo manęsėjai?

INESĖ. Paabejojai manimi tu veltui.

Ne, aš nutylėjau,

Kad ne pati tą kaspiną paimt susiprotėjau

Ir kad malonė toji plaukia iš tavęs.

Kaip šuliny aš saugau paslaptis visas.

BEATRIČĖ. Bet kaip tas laiškas? Tark, galų gale!

INESĖ. *(Į šalį.)*

O viešpatie, jau susipainiojau mele!

Ne, išsisuksi!

(Balsu.)

Liepė jį parnešti

Ir galimybę kokią nors surasti

Įteikt jį tau. Kad išmislas manasis

Labiau į tiesą būtų pasinešęs,

Paimt reikėjo ir atnešti jį...

Juk jeigu kaspiną aš nukniaukiau pati,

Galėjo pamanyt, mažiau juk rizikinga,

Jei laišką tik paimt ir perduot reikalinga.

BEATRIČĖ. Jei taip, patenkinta aš tavimi

INESĖ. Ir pasiaiškinimus tyra širdimi

Išdėsčiau tau, sinjora.

(Už durų Leonora.)

II SCENA

(Tos pačios ir LEONORA)

BEATRIČĖ. Jai leisti negaliu

Mane užtikti su tavo laiškeliu.

(Skubiai slepia laišką.)

LEONORA. Dabar galiu aš paklaust

Ir atsisteist už sąskaitas anas,-

Tu kokį idiomą čia,

Suglamžiusi nešvankų laišką,

Rankovėn įbrukai slapčia?

BEATRIČĖ. O aš galiu tau tarti,

Kad veltui lauki atsako šį kartą.

Klausyt kas nesiteikia,

Ką noriu pasakyti, tai tam nereikia

Žinoti, ką slepiu.

Štai atsakas tau toks.

(Išeina.)

III SCENA

(LEONORA ir INESĖ)

LEONORA. Inese, kas yra?

INESĖ. Liežuvis niežti – sprogs,

Taip noriu apsakyt stebuklą šitą.

LEONORA. Iš kur tas laiškas? Kas ten parašyta?

Greičiau papasakok – nelauk.

INESĖ. Štai tau kad nori ir tarnauk!

Sulaukti dar gi nepanorai,

Kad tau pati papasakočiau tau padoriai.

IV SCENA

(Tos pačios ir BEATRIČĖ)

BEATRIČĖ. *(Stovi nuošaliau, jų nepastebima. Į šalį)*

Reik paklausyt, ką tokio

Kalbės tos dvi – abidvi susimokę.

INESĖ. Pas jį dabar lankiausi, jo bute,

Ir pasakiau, kad nuėjau ten

Pasiųsta sinjoros.

LEONORA. Ir gerai, puiku

BEATRIČĖ. *(Į šalį.)*

O man – stačiai klaiku!

Pasitikėjau ta, kuri tuojau,

Ką tik nugirdus, neša jai.

INESĖ. Vėliau ir kaspiną jam dovanojau,

Ir kas jį pasiuntė – nuslėpti nevaliojau.

BEATRIČĖ. *(Į šalį.)*

Galva man svaigsta... Ką girdžiu?

LEONORA. Tam kambary kažin kas vaikšto.

INESĖ. Tavasis don Chuanas bus atvykęs.

LEONORA. Ne, ką tu! Išlėkė jisai įpykęs

Ir tarė – niekad nebegrįš čionai.

INESĖ. Mažyte! Argi to dar nežinai,

Jei mylimasis pavydus išdūkęs

Šūkteli išeidamas iš mūsų

„Negrįšiu, o beširdi sutvėrime!“-

Jis naujo pasimatymo jau trokšti ima.

BEATRIČĖ. *(Į šalį.)*

Girdėjau viską, ak, aš nelaiminga!

Mirk, mano meile, visos viltys dingo!

V SCENA

(Tos pačios ir DON CHUANAS. BEATRIČĖ, kaip ir anksčiau, nuošalyje, kitų nematoma)

DON CHUANAS. Tu iš tikrųjų, Leonora,

Galvosi, kad mane pavydas

Čia vėlei privertė sugrįžti,

Kad trokštu aš tave išvysti,

Pasišnekėti. Juk pavydas,-

Atleiski priežodį šiurkštą,-

Tarniukas meilėje tėra.

Ne, Leonora, ne – atvykau

Ne tam, kad aiškinčiausi tau

Po nuoskaudos pašnekesy-

Juk meilės nuoskauda nauja.

Aš įžengiu po tais skliautais

Tik dėl bičiulio. Don Alonso

Geidžia matyti Beatričę.

Nenori jis, kad Beatričė

Manytų, kad jisai pabūgo

Pavojaus ir todėl nedrįsta

Pas ją atsilankyt. Ir aš

Jo nelydėti negalėjau.

Už paslaugą- vien paslauga.

INESĖ. O, taip! Ranka mazgoja ranką.

DON CHUANAS. Pas ją jis vyko, Leonora,

Ir taip kadangi niekas gyvas

Negali prisileist minties,

Kad kiltų manyje troškimas

Pasikalbėt su tavimi,

Palauksiu jo prie įėjimo.

VI SCENA

(Tie patys, DON ALONSO ir MOSKATELIS)

DON CHUANAS. Įeikit drąsiai, don Alonso,-

Kadangi saulės jau lavonas,

Saulėlydžių ugnims apmirus,

Nakties glėbin atšalęs puolė,-

Prie Beatričės ženkit tiesiai,

Jai aiškinkitės ir tikėkit:

Don Pedro jūsų neužklups.

LEONORA. Palaukit, don Chuanai, palaukit.

DON CHUANAS. Ir ko tu nori, Leonora?

LEONORA. Jus įtikinti.

DON CHUANAS. O, veltui!

LEONORA. Ir pasiteisinti.

DON CHUANAS. Nereikia!

(Išeina)

LEONORA. Pavyt jį reikia! Don Alonso,

Tuojau sugrįšiu čia.

Atleiskit, pavyduliauja don Chuanas,

Tat išsiaiškinti privalom.

(Išeina)

VII SCENA

(DON ALONSO, MOSKATELIS, INESĖ ir BEATRIČĖ (Pasislėpus))

DON ALONSO. O man išeit, nepasimačius,

Su seserim jos!

MOSKATELIS. Tu sakyki,

Ar nepatekom su tavim

Abudu mudu vėl į spąstus!

DON ALONSO. Inese, kur gi Beatričė?

Turiu su ja pasikalbėt bematant.

BEATRIČĖ. *(Pasirodydamas)*

Beatričė čia.

Ir klausos pajuokų sesers

Žemai nupuolusios, ir draugo

Tik apsimetusio, tarnaitės

Klastūnės ir liokajaus sukčiaus

Begėdžio tikro, ir žmogaus,

Melavusio jai apie meilę.

Nei iš Inesės, nei Moskatelio

Nei Leonoros, Don Chuano
Nenoriu laukt varge paguodos,
Ir nei pateisinti nenoriu
Kvailujų užgaidų manų.
Vienas mintis mane kankina
Ir vienas apėmė troškimas-
Nugrimzt į sielvartą ir verkti,
Raudoti, sielvarte paskendus,
Ir nesiliauti dangui skųstis
Už nuoskaudą, visų didžiausią
Kokia tiktai begali būt.
Taip nežymi ir padėtis,
Tokia menka kilmė manoji?
Kalbėsiu atvirai visai-
Taip maža aš pati verta,
Tat jeigu kas ir atsirastų,
Kas žvelgtų į mane pamėgęs,
Bus melaginga meilė ta!
Mylėt mane tik dėl išdaigų,
Dėl pramogos?

DON ALONSO. O Beatriče,
Brangioji mano! Jeigu tu
Išbrisi iš visų nelaimių
Taip pergalingai, kaip dabar,
Taip spinduliuodama, kaip šiandien,
Tai nuramint man tave lengva.

BEATRIČĖ. Kaip lengva nuramint mane?

Mane mylėjot žaisdami!

DON ALONSO. Tik luktelk ir klausyk manęs!

Kas žaidžia su jūra putota

Ir nardo verpetuos srauniuos
Tarytum soduos žydruos,
Tas žus sūkuringame plote-
Gelmė prasivers ūždama,
Bedugnė praryja jo kūną.
Žinok, meile žaisdamas žūna,
Lyg žaistų su jūrų gelme.
Ir kas jau nuramdytą žvėrį
Be baimės erzinti išdrįs,
Galva nuo pečių tam nukris-
Įsiutę nasrai prasivėrę
Nors trauksis, siaubinga galia
Pašoks - ir gers kraują paklaikę.
Patyriau - žaist meile nereikia,
Kaip žaist su tigrū nevalia.

Jei šautuvą kas užtaisytą
Paims, į save atgręš,
Ir kibirkštį dagtis įmes,
Kuo baigs tas juokavimą šitą?
Be baimės ginklu žaisdami
Krauju ir gyvybe užmoka.
Ir meile tat žaisti bijoki,
Kaip nežaidi su ugnimi.

Kas, špagą apnuogintą stvėręs,
Puls draugą taip sau, juokais.
Bežaidžiant pavojus ateis
Nors žaist ir smagumas ir gėris.
Ašmuo mirtingasis aštrus

Bematant pralies brolio kraują.
Ginklu kas ir meile juokauja,
Nuo jų, Beatrice, tas žus.

Žaidžiau su žvėrimi ir su jūra,
Ugnim, ašmenim be makščių,
Pervertas degu ir kenčiu,
Bedugnėj tamsioj atsidūriau
Ir skęstu ugniniam tvane,
Gyvybės ir kraujo negaila.
Žinau jau - nežaidžiama meile,
Jau apėmė meilė mane.
BEATRIČĖ. O, jeigu taip jau, tai...

VIII SCENA

(TIE PATYS ir LEONORA)

LEONORA. *(Ibėgdama)*

Nelaimė!
Išsiveju aš don Chuaną
Į gatvę, įkandin šaukiu,
Kad jis sugrįžtų, ir štai ateina
Man priešais tėvas. Ką daryti?
Kur pasislėpti man nuo jo?

BEATRIČĖ. Ne, Leonora, jau vėlu!

LEONORA. O don Alonso...

BEATRIČĖ. Ne, šiandieną
Jau viską sužinos,

Kas mūsų namuose čia daros.

LEONORA. Pavojus vienas, Beatriče,

Abiems grasina,- išeities

Sutartinai mums reikia.

BEATRIČĖ. Tik tau norėdama parodyt,

Kaip reikia elgtis, sutinku!

Aš būsiu su tavim iš vieno.

MOSKATELIS. Bufeto, tik ramaus bufeto

Prašau...

DON ALONSO. Nelįsiu į bufetą.

Gana, pakanka! Aš verčiau jau...

INESĖ. Tuojau įeis!

BEATRIČĖ. *(Atidarydama duris)*

Šis kambarys tau

Bus priedanga.

MOSKATELIS. Ir man, ir man!

DON ALONSO. O, meilės rūpesčiai neramūs,

Kokie jūs sunkūs iš tiesų!

MOSKATELIS. Inese, perspėki ten gatvėj,

Kad viskas paruošta čionai,

Pasislėpėm. Tad - teinie.

(Abu slepiasi)

IX SCENA

(BEATRIČĖ, LEONORA, INESĖ ir DON PEDRO)

DON PEDRO. *(Įeidamas)*

Vėlu jau, jūs neįsižiebę

Dar žiburio? Na, įsakyki,
Kad greitai čia paduotų žvakių.

INESĖ. Aš tik ką patvarkiau kaip reikiant.

DON PEDRO. Galutinai taip atsimesti

Nuo santuokos manoj šeimoj!

Kokia sunki, baisi apgaulė!

Atsiųsk man, gailėstingas dieve,

Arba kantrybės arba mirtį.

BEATRIČĖ. Ką, tėve, tu dabar kalbi?

LEONORA. Ko atėjai?

DON PEDRO. Aš apie garbę kalbu,

O negandą nešiojuos...

Ne, išsireiškiau aš ne taip -

Ne aš jį įnešu- patsai

Į mūsų namus surado kelią.

LEONORA. *(Į šalį)*

O viešpatie! Jis viską žino!

BEATRIČĖ. Ar man nepasakysi, tėve,

Kas tau tą nerimą sukėlė?

DON PEDRO. Gal kvailystės tavo? Beatriče,

Jau metas atvirai man tarti,

Išvydus, kaip tasai išdidęs

Vaikėzas rado galimumo

Paniekint šlovę šių namų

Tik per tave.

LEONORA. *(Į šalį)*

Ne, nenuslėpsi

Nuo jo jau nieko!

BEATRIČĖ. Mano tėve!

Tik per mane?

MOSKATELIS. *(Savo priedangoje, į šalį.)*

Na, mes pražuvę!

DON PEDRO. Taip, don Luis tik per tave

Šiandieną paniekai išstatė

Mane ir mano šiuos namus.

BEATRIČĖ. *(Į šalį.)*

Ak, taip! Man kaip akmuo nukrito!

LEONORA. *(Į šalį)*

Ak, galima ir atsipūsti!

X SCENA

(Tie patys ir DON CHUANAS)

(Don Chuanas įeina ir sustoja nuošaliau.)

DON CHUANAS. *(Į šalį)*

Juk kartą galima prašauti,

Bet kas gi imsis pakartoti

Ir vakarykštę savo klaidą?

Nelauksiu, kol jisai užšautų

Duris ir vėlei don Alonso

Turėtų šokti nuo balkono.

Ne, ne, pakol dar ne vėlu,

Aš privalau jį išvaduoti.

(Prisiartina.)

Sinjore don Pedro, bičiulystė,

Kuri su mano tėvu rišo,

Abu net ir testamente
Įsipareigojot pasirūpint
Krauju, kurs teka manyje...

LEONORA. (*Į šalį*)

Ką don Chuanas sugalvojo?

BEATRIČĖ. (*Į šalį.*)

Aš nekantraudama degu.

DON CHUANAS. ...Ji pakuždės nelaimėj mano,

Padės gal ji, ir stos pagalbon...

Man čia įeinant, prie angos
Trys vyrai užvedė tuoj ginčą
Su manimi, todėl pats vienas
Iš čia išeiti negaliu.

Tikiu tat ir neabejoju,
Kad jūs man eisit į pagalbą.
Žinau jūs širdį, tai – Etna,
Viduriuose paslėpus ugnį,
Nors jos viršūnėje sniegai.

DON PEDRO. Daugiau né žodžio. Man pakanka

Jau to, ką tamsta pasakei.
Ir aš per daug gerai žinau,
Kad kraujas manyje tekąs,
Garbė manoji man paliepa
Ateiti į pagalbą žmogui,
Kurs patiki man savo buitį.
Eiva.

DON CHUANAS. Jumis aš nesuklydau!

Taip ir žinojau – jūs tai jūs.

(*Leonorai tyliai.*)

Tuojau išvesiu jį, o tu

Greičiau išleiski don Alonso.

DON ALONSO. *(Paslėptas į šalį.)*

Tie patys tai, kurie jau ruošės

Užmušt mane. Man nei išeiti,

Nei čia palikti nevalia.

DON PEDRO. Sutemo jau. Čionai palaukit

Tik valandžiukę. Nusiimsiu

Nuo sienos kabančių toj salėj

Krūtinės priedangą – tai aidas

Jaunystės mano tolimos.

BEATRIČĖ. *(Į šalį.)*

Jisai išlaisvint jį godojo,

O pražūtį tiktai pagreitins.

(Don Pedro suka į kambarį, kur pasislėpė don Alonso, ir su juo susiduria.)

DON PEDRO. Kas gi už durų čia?

DON ALONSO. Žmogus.

MOSKATELIS. Tai taip, o tas, kuris su juo,

Ar nesiskaito? Lyg nebūta!

DON PEDRO. Na, don Chuanai, pasiruošęs

Buvau padėt tau kovoje

Su tavo priešais, bet pradžioj

Teks tau man į pagalbą stoti,

Nes mano reikalas svarbesnis.

Štai nepažįstamas tas pats -

Jis apšmeižė šeimos man garbę,

Ir privalau jį nužudyti!

DON ALONSO. Baisioj minutėj, don Chuanai,

Žinok, kur tavo pareiga,-

Tu privalai galvoj turėti

Gyvybę mano ir šių damų.

LEONORA. O dieve!

BEATRIČĖ. Kaip aš nelaiminga!

DON CHUANAS. Kas tokią padėtį kur matė?

DON PEDRO. Kaip, tu dabartės dar svyruoji?

DON ALONSO. Dar abejoji?

DON PEDRO. Tai ašai

Ranka čia ir patsai su juo

Atsiskaitysiu tuoj!

DON CHUANAS. Palaukite,

Sinjore! Palaukit, don Alonso!

DON PEDRO. Tu susitaikinti man siūlai?

DON ALONSO. Kaip, su špaga imi tu kautis

Ir prieš mane?

XI SCENA

(Tie patys, DON DIEGO ir DON LUIS sustoję prie įėjimo)

DON LUIS. O ten kas tokio?

Jūs girdit, pas don Pedro

Su špagom kaunas?

DON DIEGO. Ko čia delsti?

Įeikim, don Luis.

(Įeina ir regi don Pedro, don Alonso ir don Chuaną besikaunančius tarpusavyje su plikomis špagomis.)

DON CHUANAS. Palaukit!

DON PEDRO. Įėjo čia kas?

DON ALONSO. Baisi diena!

DON LUIS. Čia vyksta kas?

DON PEDRO. Matot, don Luis -

Geidžiu krauju nuplauti gėdą,
Kuri jums žinoma gerai,
Ir jei garbės jūsiškis jausmas
Neleido vesti Beatričės,
Tai mano tėviškasis jausmas
Skriaudų atlyginimo laukia
Ir keršto.

DON LUIS. A, dabar jau tikit,
Kad nusigrįžau nuo jungtusių
Aš ne be priežasties, pakako
Man to, jog naktį po langais
Su kažin kuo ten susidūriau.

DON ALONSO. Tai tamsta su manim ten koveis?

DON LUIS. Aš.

DON CHUANAS. Užmokėsi man už tai!

Dangus taip panorėjo,
Kad šiandien jau išsisklaidytų
Visi manieji įtarimai.
Gyvenki vėl, o Leonora,
Širdy manoj! Pakito viskas.
Aš privalau net ir nuo tėvo
Apsaugot ją.

DON PEDRO. Ak, don Chuanai,
Negali niekas šiuos namuos
Už dukteris man užstoti,
Jei jis ne vyras ar jaunikis.

DON ALONSO. O, pagavau tave žodžiu!

DON CHUANAS. O, jei išganymas toks lengvas,
Aš, Leonora, tavo!

DON ALONSO. Aš – tavasis,

Beatriče!

DON PEDRO. Ka gi,
Aš nesiginčiju. Neverta,
Vistiek dalyko nepakeisi.

MOSKATELIS. Ir taip, jūs regite, žmogus,
Laisviausias tarp visų laisvų,
Lakstikas, lėbautojas pirmas
Smailialiežuvis baladorius,
Užvedęs šitą meilės žaismą,
Po paikojo to žaismo liko
Apšlubęs, sudaužyta galva,
Pervertas špagos ir jau vedęs,
O tai – blogiausioji nelaimė.

LEONORA. Ir taip galų gale šita
Beprotiškiausia tarp bepročių,
Tarp išdidžiųjų išdidžiausia,
Po meilės žaismo to paliko
Romi, kukli, įsimylėjus,
O tai – blogiausioji nelaimė.

MOSKATELIS. Inese, duok ir tu man ranką.
Jei lemta, kad tatai įvyktų,
Kam galvas sukti! Ir gana,
Gana juokų tų apie meilę
Su nejuokingu finalu!

DON ALONSO. To mano patirtis pamoko -
Nežaiskit niekuo niekuomet!
Ir meilės ginkitės vylingos,
Kaip ginsitės nuo priešų jūs,
Ir nesupykit ant poeto,-
Jis tamstų tarnas nuolankus.

UŽDANGA

PABAIGA